

T.C
KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

BİBLİOTHÈQUE NATIONALE DE FRANCE 386 NUMARALI
ŞİİR MECMUASI
(İNCELEME-METİN)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

CANSU KARAMUK

DANIŞMAN: PROF. DR. M. ESAT HARMANCI

KOCAELİ 2017

T.C
KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

BİBLİOTHÈQUE NATIONALE DE FRANCE 386 NUMARALI
ŞİİR MECMUASI
(İNCELEME-METİN)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

CANSU KARAMUK

DANIŞMAN: PROF. DR. M. ESAT HARMANCI

KOCAELİ 2017

T.C. KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANADİLİM DALI

BİBLİOTHÈQUE NATIONALE DE FRANCE 386 NUMARALI
ŞİİR MECMUASI
(İNCELEME-METİN)

(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

Tezi Hazırlayan: Adı SOYADI Cansu KARAMUK

Tezin Kabul Edildiği Enstitü Yönetim Kurulu Karar ve No: ...21.06.2017/16

Prof. Dr. M. Esat KARMANCI
Jüri Başkanı: Ünvanı Adı SOYADI (İmza)

Prof. Dr. Mehmet ÖZDEMİR
Jüri Üyesi: Ünvanı Adı SOYADI (İmza)

Prof. Dr. Ömer ZÜLFİ
Jüri Üyesi: Ünvanı Adı SOYADI (İmza)

Jüri Üyesi: Ünvanı Adı SOYADI (İmza)

Jüri Üyesi: Ünvanı Adı SOYADI (İmza)

KOCAELİ

ÖNSÖZ

Klasik Türk edebiyatı, zenginliği ile geçmişi ve bugünü anlamamızda bir anahtar niteliğindedir. Tarihin şiire akseden gölgesi sayesinde toplumun etkileşimlerini, sosyal ve ekonomik durumunu, psikolojisini, geleneklerini, zevklerini kısacası yaşayış şeklini anlamaktayız. Böylece tarih, coğrafya ve sosyoloji, edebî okumalar sayesinde derin bir suret kazanmış olur.

Klasik edebiyatta, şairlerin oluşturdukları mürettep divanların yanında edebiyatla ilgilenen bazı şahısların zevklerine göre oluşturdukları mecmualar günümüzde göz ardı edilmemesi gereken değerlerdir. Mecmua okumaları sayfalar arasında saklı kalmış şairleri gün yüzüne çıkarmak veya şiirleri bilinen ünlü şairlerin bilinmeyen şiirlerine ulaşılması bakımından önemli değere sahiptir.

Ülkemiz kütüphanelerinde henüz okunmamış yaklaşık beş bin kadar mecmua vardır. Bu mecmuaların edebiyatımıza kazandırılması önemli bir husustur. Her bir mecmua okuması dönemin kültürel kimliğini aydınlatmaya yarayan bir ışık parçasıdır. Bu sebeple bir mecmua çalışması yaparak edebiyatımıza ve kültürümüze katkıda bulunmaya çalıştık.

Çalışmamamıza konu olan mecmua, Bibliothèque National de France'ta yer alan 386 tasnif kodlu şiir mecmuasıdır. Mecmuanın yazarı ve yazıldığı tarih hakkında herhangi bir bilgi bulunmamaktadır. Mecmuamız 255 sayfadan oluşmaktadır. Kapsamında 115 gazel, 49 müfred beyit, 12 murabba bulunmaktadır. Mecmuada 39 şairin adı geçmektedir. Buna ek olarak kime ait olduğu bilinmeyen şiirler de bulunmaktadır.

Çalışmamız giriş kısmı da dâhil iki bölümden oluşmaktadır. Öncelikle giriş kısmında klasik Türk edebiyatı içinde mecmua kavramı, mecmualar hakkında genel bilgiler, mecmuada kullanılan vezinler, mecmuanın fiziksel ve içerik özellikleri yer alırken eserin tavsif ve metnin kurulumunda izlenen yönetime dair bazı noktalara değinilmiştir. Birinci bölümde ise, Arap alfabesi kullanılarak kaleme alınan el yazması mecmuanın transkripsiyon harfleri ile günümüz Latin alfabesine aktarılan çeviri metni yer almaktadır. Çalışmamızın ikinci bölümünü kaynakça ve incelediğimiz mecmua hakkında genel değerlendirme oluşturmaktadır.

Akademik öğrenim hayatım boyunca yolumu aydınlatan, ihtiyaç duyduğum her konuda bilgisini ve desteğini hissettiğim pek kıymetli hocam ve hayatımdaki en değerli örneğim olan Prof. Dr. M. Esat HARMANCI'ya, lisans ve yüksek lisans eğitimim süresince çalışmalarında yardımcı olarak vaktini ve bilgisini her zaman benimle paylaşan M. Furkan ÇELİK'e, eğitim hayatım boyunca yanımda olan aileme ve eşime sonsuz teşekkürler

Cansu KARAMUK

Kocaeli, 2017

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	I
İÇİNDEKİLER	III
ÖZET	IV
ABSTRACT	V
TRANSKRİPSİYON HARFLERİ	VI
GİRİŞ	1
1.Mecmua Türleri	3
2.Mecmuanın Tavsifi	4
2.1.Mecmuanın Fiziksel Özellikleri	4
2.2.Mecmuadaki Vezinler	5
2.3. “Mecmua 386”nın İçerik Özellikleri	6
3.Mecmuanın Kurulumunda Esas Alınan Hususlar	7
TANSKRİPSİYONLU METİN	8
SONUÇ	138
DİZİN	139
KAYNAKÇA.....	141
TIPKIBASIM METİNDEN ÖRNEKLER	143

ÖZET

Klasik dönemin edebî zevkini yansıması açısından önemli bir yere sahip olan mecmualar, tarih ve sosyoloji disiplinleri açısından da büyük bir değere sahiptir.

Bu çalışma kapsamında da Bibliothèque Nationale de France'tan temin edilen 78-753 numaralı, "Mecmua 386" adıyla kayıtlı şiir mecmuası ele alınmıştır. Çalışmada sayfa 12'den 226'ya kadar olan metin incelenmiştir.

Mecmua 255 sayfadan oluşup 173 şiiri içermektedir. Mecmuada yer alan şiirlerin yazıldıkları yüzyıllar 15.-16. yüzyıl arasında çeşitlilik göstermektedir. Kapsamında Zâtî, Hayâlî, Necâtî, Ahmed Paşa, Kemâlî, Kadîrî, Ferruhî, Lâmiî, Şeyhî, Revânî, Nizâmî, Nesîmî, Hitâbî, Remzî, Selimî, Mihrî Hatun, Mevlâna Sâkî, Fenâ'î, Me'âlî adlı şairlerin çeşitli şiirleri bulunmaktadır. Çalışmada bazı şairlerin şiirlerinin önceki çalışmalardan farklılık gösterdiği gözlenmiştir. Şiirlerde yer alan mahlaslardan hareketle yapılan incelemeler sonucunda şiirlerin hangi şairlere ait olduğu belirlenmeye çalışılmıştır. Bahsi geçen şairler dışında isimsiz ve tek beyitten oluşan şiirler de yer almaktadır.

Anahtar Kelimeler: Klasik Türk edebiyatı, şiir, mecmua, çeviri metin

ABSTRACT

The poem journal which have a significant situated, in terms of they have reflected classical age's literary taste. In addition they are important value for history and sociology scholars.

In this study comprised of examination pages from 12th to 226th of the journal titled "Mecmua 386" in the collection at Bibliothèque National de France. This journal registered as number 78-753 in the library.

This journal consisted of 225 pages and contains 173 poems. That which situated in the journal of the poems were written centuries varies from the 15th to the 16th. It contains of many poems of Zâtî, Hayâlî, Necâtî, Ahmed Paşa, Kemâlî, Kadîrî, Ferruhî, Lâmiî, Şeyhî, Revânî, Nizâmî, Nesîmî, Hitâbî, Remzî. It has observed some present differences by comparing the printed works to the poems in the journal. Besides, unknown poems of some poets have revealed due to the this study. The journal has also contain anonymous poems.

Keywords: Classical Turkish literature, poem, macmuah, transliteration

TRANSKRİPSİYON HARFLERİ

ا	a, e, '	ش	ş
آ	ā, a	ص	s
ب	b	ض	z, d
پ	p	ط	t
ت	t	ظ	z
ث	s	ع	'
ج	c	غ	g
چ	ç	ف	f
ح	h	ق	k
خ	h	ك	k, g, ñ
د	d	ل	l
ذ	z	م	m
ر	r	ن	n
ز	z	و	v (u, ü, o, ö, ū, ū, ō)
ژ	j	ه	h (a, e)
س	s	ي	y (i, ī)

GİRİŞ

“Mecmua, aynı veya farklı türden seçilmiş çeşitli hacimlerdeki metinlerin ve risâlelerin bir araya getirilmesiyle oluşturulan eserlerin ortak adıdır.” (Uzun, 2003:265-268)

“Sözlükte “dağınık şeyleri bir araya getirmek, toplamak” anlamındaki cem’ masdarından türeyen mecmû’dan (bir araya getirilmiş, toplanmış) gelmektedir. Mecmualar, genelde bir veya birden fazla yazar yahut şaire ait çeşitli şekil ve hacimlerdeki dinî, din dışı nedir ya da şiirlerden oluşan derleme kitaplardır.” (Uzun, 2003:265)

Mecmua çalışılarak yazıldığı dönem içindeki sosyal aktiviteler, dualar, ilaç tarifleri gibi bilgiler de gün yüzüne çıkarılmaktadır. Bu konuyu Mustafa Uzun şöyle dile getirmiştir:

“Halk edebiyatındaki cönklerle çeşitli yönlerden benzerlik gösteren mecmular başlangıçta ayetler, hadisler, fetvalar, lugaz ve muammalarla ilaç tariflerinin, faydalı bilgilerin derlendiği bir not defteri halinde ortaya çıkmış, zamanla gelişerek düzenli bir kitap türü haline gelmiştir.” (Uzun, 2003:265)

Tarih boyunca insanlar yaşadıkları kayda değer hadiseleri, değişimleri, fikir ve düşüncelerini, hissettiklerini, toplumlarını etkileyen ve farklılaştıran olayları ister sözlü ister yazılı olsun anlatmak ihtiyacı duymuşlardır. Türk toplumu ise göçebe hayatın gerekliliği olarak sözlü edebiyatı uzunca yıllar sosyal hayatında devam ettirmiştir. Ahengi sayesinde kalıcılığı ve sonraki nesle aktarımı kolay olması bakımından şiir, Türk toplumu açısından oldukça değerli bir edebî tür olarak karşımıza çıkmaktadır. Yazılı dönem sürecinde ise şiirin yeri sarsılmamış aksine yerini sağlamlaştırmış ve usta kalemlerce değeri yüceltilmiştir.

Klasik Türk edebiyatında mürettep divanların yanında edebiyat severlerin beğendikleri şiirleri bazen belli bir sınıflandırmaya tabi tutarak bazen de gelişigüzel kaydettikleri mecmualar ve cönkler bulunmaktadır.

“Mecmualar, genellikle kendi dönemi içerisinde rağbet gören şairlerin şiirlerinden oluşur. Mecmualarda yer alan şair ve şiirlerden hareketle, toplumun değer kriterlerini, edebî açıdan geldiği noktayı ve dönemin tarihsel durumunu tespit etmek mümkündür. Bu yönüyle mecmuaların bilimsel ve kültürel birikime sağladığı katkı bir hayli fazladır. Mecmualar üzerine yapılan çalışmalarla, yayımlanmış divanlarda yer almayan şiirlerin, divanı olmayan şairlerin şiirlerinin keşfi ya da tezkirelerde adı geçmeyen bir şairin gün yüzüne çıkarılması amaçlanmaktadır.”
(Çelik, 2013: 164)

Yaşar Aydemir’e göre, divan nüshalarında olmayıp da mecmualarda bulunan şiirlerin divan nüshalarına girmemesinin olası sebepleri şöyledir:

“-Divan neşirlerinde yer almadığı halde mecmualarda bulunan bir şiir, metin tenkiti yapılan çalışmalarda görülemeyen nüshalardan kaynaklanmış olabilir.

-Şair, divanı tertip ettikten sonra şiir yazmış, yazdığı bu şiir tertip ettiği divan nüshasına girmemiş olabilir. Ömrü vefa etmediği ya da başka sebeplerle tekrar tertibe girişmediği için bu şiir dışarıda kalmıştır.

-Divan şiiri büyük oranda meşk etme, egzersiz yapma üzerine kuruludur. Meşk edilen bu şiir bir anlamda karalamadır ve şair divanına girmesini istememiş olabilir.

-Şair, meşk ettiği çalışmaların hepsini değil, en güzelini divan tertibine almak istemiş olabilir. Bazı çift matlı gazel örnekleri buna teşkil edebilir.

-Şair; bazı şiirlerini estetik açıdan yetersiz gördüğü veya çalışmasını tamamlama noktasında eksik kaldığını düşündüğü için divan tertibine almamış olabilir.

-Şair, divanını kendisi tertip etmemiş sonradan bir başkası tarafından tertip edilmiş, böylelikle bazı şiirleri tertip dışında kalmış olabilir.

-Bazı şairlerin müsveddeleri ölümünden sonra yayılmış olabilir.

-Bazı şairlerin, özellikle de çok okunan şiirlerin dilden dile dolaşması sonucu bir anlamda miri midi olarak görülen ve zamanla aslından uzaklaşan ikinci bir manzume olarak ortaya çıkmış olabilir.

-Kimi şiirler, bazı şairlerin, çoğunlukla da müridin eğitimi amaçlı kullanılmasından dolayı şifahî kültürde yer etmiş, arkasından da yazıya geçirilmiş olabilir.

-Kimi şiirler, bazı şairlerin çoğunlukla da mutasavvıf şairlerin şiirlerine ilaveler yapılması, hatta Ahmed Yesevi'nin hikmetlerinde olduğu gibi onun adına şiirler söylenmesi sonucu tertibe girmemiş olabilir.

-Bir başka önemli husus da mecmua tertip eden kişiden kaynaklanabilir. Mecmuayı tertip eden kişi profesyonel olabileceği gibi amatörce bu işle uğraşıyor da olabilir. Bu durum beraberinde bir takım yanlışları da getirir: Bir şaire ait şiiri başkasına ait göstermek gibi. (Aydemir, 2007:132-133)

1. Mecmua Türleri

Mecmualar sadece edebiyata katkı sağlamakla kalmamış diğer bir çok disipline de kaynaklık etmiştir. Sosyoloji, felsefe, tıp, tarih, coğrafya gibi bilim dalları ile ilgilenen araştırmacılara yol göstermiştir. Bu yüzden mecmuaların sınıflandırılması uygun görülmüştür:

“1. Nazire Mecmuaları,

2. Seçme Şiir Mecmuaları (Mecmû'a-ı Eş'âr, Mecmû'a-ı Devâvîn),

3. Aynı konu ile ilgili eserlerin bir araya getirilmesiyle oluşturulan mecmû'alar (Mecmû'a-ı Edviyye, Mecmû'a-ı Tevârih, Mecmû'a-ı Mu'ammeyât, Mecmû'a-ı Münşe'at, Mecmû'a-ı Resâ'il...),

4. Karışık, yani manzûm ve mensûr veya farklı dillerle yazılmış parçalardan oluşan mecmualar,

Derleyeni belli mecmualar (Ömer bin Mezid, Mecmû'tü'n-Nezâ'ir, Eğirdirli Hacı Kemal, Câmi'ü'n-Nezâ'ir, Edirneli Nazmî, Mecma'u'n-Nezâ'ir, Pervâne Bey Mecmû'ası Budinli Hisâlî, Metalî'ü'm-Nezâ'ir) şeklinde tasnif edilir.” (Kut, 1986:

170

Agâh Sırrı Levend'e göre ise sıralama şu şekildedir:

- “1. Nazire Mecmuaları,*
- 2. Antoloji niteliğindeki seçme şiir mecmuaları,*
- 3. Türlü konularda risalelerin bir araya getirilmesiyle ortaya çıkan mecmualar,*
- 4. Aynı konudaki eserleri içine alan mecmular; tababet, ilahiyat gibi,*
- 5. Tanınmış kişilerce hazırlanmış yarlı bilgileri, fıkraları, ve özel mektupları kapsayan mecmular olarak gruplandırmak mümkündür.” (Levend, 1984: 166-167)*

2. Mecmuanın Tavsifi

2.1. Mecmuanın Fiziksel Özellikleri

Çalışmamızda yer alan mecmua, kütüphanede “MECMUA 386” ismiyle Bibliothèque Nationale de France’ta n° 78-753 koduyla 17 Temmuz 1978 tarihiyle kayıtlı bulunmaktadır. Mecmua 255 yapraktan oluşup baştan sona dijital ortama aktarımı yapılmıştır.

Kapak kahverengi meşin deriden yapılmıştır. Kapakta yıpranmaya bağlı renk açıklıkları ve yırtılmalar görülmektedir. Mecmuanın sırtı meşin deri üzerine çiçek fligran desenlerle süslenmiştir.

Mecmuanın yazarı hakkında bir bilgi mevcut değildir ve 17. yüzyılda yazıldığı tahmin edilmektedir. İncelediğimiz mecmuanın ilk iki yaprağı ebru ile süslenmiş, üzerinde kütüphane tarafından mecmuaya verilen isim “SUPPL. TURC 386” yer almaktadır. Ebru ile süslenmiş iki yapraktan sonra sayfa 6 ile 10 arası sonradan eklenmiş boş yapraklara rastlanmaktadır. Ebru ile süslenmiş yapraklar dahil sekizinci yaprakta kütüphanenin mührü ve “18 November 1882 Volume de 108 Jeinlleh” olarak yazılmış bir not yer almakla birlikte “Bayzence” yazılı bir imza da bulunmaktadır. Daha sonraki yapraktan itibaren şiirlere giriş yapılmaktadır.

Mecmuanın çalışılan son yaprağında ise yarım kalan bir şiir bulunmakla birlikte yine kütüphanenin mührü yer almaktadır. 227-251 sayfaları arası tamir

sebebiyle eklenmiş boş yapraklardır. 251. yaprakta “N^o:29 DU-22” notu yer almaktadır. Mecmuanın son ki yaprağı yine ebru ile süslenmiştir.

Mecmuanın 12-131 sayfaları arası nes’ talik hatla ve harekeli olarak yazılırken 133-226 sayfaları arası talik hatla yazılmıştır. Bu yazının önceki yazara göre daha eğitilmiş bir kişi tarafından yazıldığı tahmin edilmektedir. İki yazı stilini ayıran boş bir sayfa bulunmaktadır. Mecmuada siyah ve kırmızı renklerde mürekkepler kullanılmıştır. Buna ek olarak mecmuanın bazı yerlerinde neme bağlı tahribat görülmesine rağmen metnin geneli iyi durumda ve okunaklıdır. Mecmuanın yaprakları arasında renk değişimlerinin bulunması farklı nitelikte kâğıtların kullanıldığını gösterir ve sayfaların cilalanmadığı ve herhangi bir işlem yapılmadığı görülmektedir. Cilalanmadığı için yaprakların yıpranma olasılığı yüksektir. Kâğıtlar genellikle nuhudi renktedir.

Mecmuanın ebatlarını belirtecek bir ayrıntı bulunmamasına rağmen ebatları bakımından cönke uygundur.

Mecmuada genellikle her sayfada sekiz mısra vardır. İçerisinde yirmi sekiz şairin adı geçmekle birlikte 173 şiir bulunmaktadır. Şiirlerin 46’si müfred, 114’ü gazel, 12’si murabbadır. Gazellerin 7’si eksik bir şekilde bulunmaktadır.

2.2. Mecmuadaki Vezinler

Mecmuada yer alan şairlerin kullandıkları aruz vezinleri şu şekildedir:

Fâ’ilâtün fâ’ilatün fâ’ilatün fâ’ilün (Remel) (104)

Mef’ûlü fâ’ilâtü mefâ’ilü fâ’ilün (Muzârî) (8)

Fe’ilâtün fe’ilâtün fe’ilâtün fe’ilün (Remel) (13)

Mefâ’ilün mefâ’ilün mefâ’ilün mefâ’ilün (Hezec) (27)

Mefâ’ilün mefâ’ilün fâ’ilün (Hezec) (6)

Fâ’ilâtün fâ’ilâtün fâ’ilün (Remel) (2)

Mef’ûlü mefâ’ilü mefâ’ilü fa’ülün (Hezec) (12)

2.3. “Mecmua 386”nın İçerik Özellikleri

Mecmuada yer alan şiiirlerin çoğu gelişigüzel sıralansa da bazı şairlerin şiiirleri art ardadır. şiiirlerin bazıları eksik yazılmış olduğundan vezni tamamlamak adına uygun kelimeler eklenerek metin tamiri yapılmıştır ve eklenen kelimeler [...] şeklinde gösterilmiştir. Bazı şiiirlerde bulunan fazla kelimeler çıkartılmış, vezin korunmuştur. şiiirlerde bulunan yazım yanlışları oldukça fazladır ve bu yanlışlar giderilmiştir. Mecmuada başlıklı şiiirler bulunduğu gibi başlıksız şiiirler çoğunluğu oluşturmaktadır. Bütün şiiirler baştan sona numaralandırılmıştır. Buna ek olarak bazı şiiirlerin şairleri belirtilmemiş veya mahlaslarına yer verilmemiş, Bazı şiiirler de yarım bir şekilde kaleme alınmıştır. Genellikle lirik tarzda kaleme alınan şiiirler, toplumun şiir beğenisini bu mecmua ile ortaya koymaktadır.

Mecmuada yer alan şiiirlerin sadece kendi döneminin dil özelliklerini değil, Türkçenin çeşitli dönemlerinin özelliklerini yansıtması söz konudur.

Mecmuadaki şairler ve şiir sayıları şu şekildedir:

Mevlânâ Sâkî (1 murabba), Ahmed Paşa (5 gazel), Hayâlî (1 gazel ve bir murabba), Necâtî Bey (7 gazel), Hadîdî (3 gazel, 1 murabba), Sehâbî (5 gazel), şem’î (1 murabba), Kemâl (1 gazel), Kadîrî (1 gazel), şeyhî (1 murabba ve 1 gazel), Habîbî (1 gazel ve 1 murabba), Ferrûhî (4 gazel), Sâfî (2 gazel), Zâtî (24 gazel), Hayrî (2 gazel), Lami’î (1 gazel), Yakînî (1 gazel), Mihrî Hâtûn (2 murabba ve 1 gazel), Me’âlî (1 gazel), İşhâk (1 gazel), Nedimî (1 murabba), Gubârî (3 gazel), Selmân (1 murabba, 1 müfred ve 11 gazel), Fenâî (1 gazel), Revânî (6 gazel), Nizâmî (1 gazel), Sinân (1 gazel), Ahmed-i Dâî (1 gazel), ‘Alî (1 gazel), Selîmî (2 gazel), Sa’dî (2 gazel), Figânî (1 gazel), Hüsâmî (1 gazel), Remzî (3 gazel), Resmî (1 gazel), ‘İbâdî (1 gazel), Seyyid Nesimî (1 gazel), ‘Amrî (2 gazel), Siyâhî (1 murabba ve 2 gazel)

3. Mecmuanın Kurulumunda Esas Alınan Hususlar

Nes'talik ve talik hatla yazılmış olan mecmuada, şiirler Latin alfabesine aktarılırken transkripsiyon alfabesi kullanılmıştır. Vâv-ı madûle durumu olan kelimelerde “^v”sembolü kullanıldı.

Şiirlerin mecmuada hangi sayfada yer aldığı dipnotlarda gösterildi.

Mecmuada nem sebebiyle mürekkebi akmış olan yazılar şiirin gidişatına göre uygun şekilde tamir edildi. Şiirlerde bulunan eksik kelimeler [...] şeklinde gösterildi.

TRANSKRİPSİYONLU METİN

001.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Mevlānā Sākī Hācī Rūhullāhi rūhahū fe-serre 'llāhū
Sırrahū ve kabrehū

1. Aldı benden gönlümi bir şūh şengül pür cefā
Cevr ider 'āşıqlara agyāra ider ol vefā
Adını yād itmek ile cān u dil bula şafā
Şol kamer-peyker melek-manzar perī-rū Muştafā
2. Şayd iden bu murğ-ı cānı kanı zülf ağıdur
Çeşm-i mesti cān-ı 'uşşāka emānsuz yağıdur
Nice mağrūr olmasun çāk şimdi hūsn-i çağıdur
Şol kamer-peyker melek-manzar perī-rū Muştafā
3. Bir meh-i hūbāna dirler 'āşık olmuş ol şanem
Görsin imdi hūş midur çekmek kişi derd ü elem
Cevr elinden göriser 'ālemde biñ dürlü sitem
Şol kamer-peyker melek-manzar perī-rū Muştafā
4. 'Ādetidür hüblaruñ 'uşşākına cevri eylemek
Yidügi derd ü belā vü içdügi zehr eylemek
Āyın idindi velikin 'āşıkā kahr eylemek
Şol kamer-peyker melek-manzar perī-rū Muştafā

5. Bir İllāhî n'olısar bilsem 'aceb k̄ārum benüm
Rūz ü şeb artar dirîğā nāle vü āhum benüm
Sākiyā şorarlar ise kim durur yārum benüm
Şol k̄amer-peyker melek-manzar perî-rū Muştafā

002.

Ahmed Pāşā

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Yağdı çeşmüm 'ışık odın didi dile gir yan aña
Ah kim raħm itmedi bu dide-i giryān aña
2. Ne müferriħ düzdi cevherden tabīb-i la'l-i yār
Kim ırakdan bakmağ ile qalmışam hayrān aña
3. Dōstlar āyine itmiş hüsine dilber meni
Kim meni gören olur fi'l-hāl ser-gerdān aña
4. Hey kıyāmet şorma gönlüme hısābın cevri gül
Elli biñ yıldan uzundur her şeb-i hicrān aña
5. Ahmed için cevruñi çekmez dir imiş müdde'î
Ol seni cāndan sever yaraşmaz ol bühtān aña

003.

Necātî Beg

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Şinem üzre zaḥm-ı ğamzeñ rāḥmet-i cāndur baña
Ğamzeñ oqlarıyla ölmek ḥāb-ı bārāndur baña
2. Yüregümi şinemden yarup çıkarsunlar benüm
Kim ğam-ı tırüñle ol bir kanlu peykāndur baña
3. İy karañu ğicelerde gezdüğüm men' eyleyen
Berğ-i āh-ı tābnāküm māh-ı tābāndur baña
4. Her kişinüñ zulmini sultān olanlar dād ider
Baña kim dād ide k'iden zulmi sultāndur baña
5. İçmeyeliden kudurdum mı nic' oldum bilmezem
Şāf u pāk āb-ı revānlar kıp kızıl kandur baña
6. Buldı her [bir] şeyde zihnüm gevher-i ma'nî-i ḥāş
Degme bir katre Necātî bahr ü ummāndur baña

004.

Şehâbj

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. İhtirāk itdün bu gönüm iy habübüm kııl vefā
Kılmaz iseñ istivā ölem raqıbe kııl cefā
2. Milket-i Osmān içinde sevdüğüm yoğdur bilün
İllā ol māhdur ki anuñ ismi Hācī Muştafā
3. Ahiyā öldi bu gönüm dilberā didüm didi
Şabr kııl iy derd-mend ü derdüñe idem şifā
4. İrmaz oldı [ki] bu gönümdeki belā derd ü ğam
Dōstum 'ināyet idüp derd-mende kııl vefā
5. Bu Şehābj dōstum derdün ile şöyle oldı kim
Ölmesi qaldı 'ilācı kimseler itmez devā

005.

Şehābî

Fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. İy benüm gün yüzlü māhum tācdārum Muştafā
Muştafā hakkında münzeldür benüm begüm vefā
2. İy şabīb-i cān u dil ben mübtelānuñ hālinde
Nazaruñı kat' idüp eylemegil cevr ü cefā
3. Ol şabībüm ben şakırūñ hālīne kılmaz nazar
Görūñ iy dōstlar ki ben oldum belāya mübtelā
4. Sen dir imişsin ki iy dilber cezā eyleyeyin
Ben Şehābî'ye güzel başuñçün itmegil cezā

006.

Necāti Beğ

Fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. 'Aşık olduğum şuyaldan yüzüme bakmaz şabīb
Yöresine uğramaz ölümlü bīmāruñ şabīb

---

005. 4^b
006. 5^a

2. Şaklaram dilde hayāl-i zülfüñ ‘imānum gibi
‘Işka uyan tañ degül vaqtinde getürse şaljib
3. Ruḥlaruñda ḥāl-i ‘anber-bāruñı gören şanur
Rūm’a iklīm-i Habeş sultānı olmışdur naşjib
4. Hiçbir kimse dimez kim it midür ādem midür
Bezm-i ‘uşşāka ne yüz ile gelür bilsem rakjib
5. Luṭf-ı tab‘uñdan Necātı saña miḥnet çekdüren
‘Ūd yaqar nāfe-i āvāre kıtur taḥt-ı tıyjb

007.

Şehābı

Fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Āh kim bir dil-rübā sevdüm adıdur māh-tāb
Dā’imā işi anuñ ‘āşıqlara cevır ü ‘itāb
2. Raḥm idüben dōstum ḥālümü bir gün sormaduñ
N’eyledi bir şor bu miskın saña iy şāh āfitāb
3. İy taḥjibüm derdmendüñ ḥālüne kılgıl nazar
Yoksa yaqdı yıkdı şehri kılmadı hergiz ta’āb

4. Ben didüm iy yār-ı şādık derd-mende çāre kıl
Didi sen benden vefā umma yūri var iy Şehābj

008.

Kemāl

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + - -

1. Dilberā āşüfteyem ben bendeñe kılma cefā
Sermedi 'ömr ister iseñ iy habībüm it vefā
2. Kim devāsı var mıdur ben mübtelāyı zār idüp
Ol nigāh-bān ile her dem idesin zevk ü şafā
3. İy benüm rūḥ-ı revānum ben kuluña kıl nazār
'Āşık-ı dil-ḥasteyem derdüme sen eyle şifā
4. Ben faķır üftādeyi leyl ü nehār egleyeyin
Oldur ol çok sevdüğüm ki ismi Hācī Muştafā
5. Dār-ı dünyāda niceler maḥbūbın dü idünür
Ben Kemāl ol dilberle bir eylemişem iktifā

009.

Necātî Bey

Fâ 'ilātün fâ 'ilātün fâ 'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + -

1. Oldı burқа' zülf-i müşğın el-ğiyāş
Ğālib oldı kāfir-i Çın el-ğiyāş
2. Zülf-i müşğını perişān itdi bād
Halk-ı 'ālem oldı miskın el-ğiyāş
3. Ger 'ināyet kılmaz ise 'ayn-ı dōst
Öldürür ğam beni ta'yın el-ğiyāş
4. Şol kadar çekdüm belā-yı hecri kim
Şabr-ı Eyyüb itdi taşşın el-ğiyāş
5. Kaldı miñnetde Necātî derd-mend
Yā ğiyāşe'l-müstağişşın el-ğiyās

010.

Necātî Bey

Mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Dilā cān ise maşşuduñ var ol ğonca-dehenden geç
Eger la'1-i lebi ise murāduñ mey diyenden geç

---

009. 6^b
010. 7^b

2. Gülistān mevsimi geldi n'idersin çār dīvārı
Rūḥ-ı dildāra 'azm eyle gel iy cānum bedenden geç
3. Didüm rüz-ı ezel pervāne oldum bezm-i ḥüsnuñe
Didi bu bezme hiç bir kimsene gelmedi senden geç
4. Raḳıbi bir yaña eyle benümle iy kemān-ebrū
Ben anuñla bir olmazam ya andan geç ya benden geç
5. Şanevber ayağuß öpmege Tūbā gibi baş egdī
Gel iy serv-i revān bir kez şalın şahn-ı çemenden geç
6. Levend olduñsa baş egme Necāṭı va'z u destāra
Özüñ meydān-ı 'ışk içre şehīd eyle kefenden geç

011.

Ḳādirī

Mefâ 'ilün mefâ 'ilün fa 'ülün

Hezec + - - / + - - / + - -

1. Benem 'ışk ehline 'ālemde üstād
Ne Mecnūn'dur benüm yanumda Ferhād
2. İşidüp ḳāmetuñ vaşfın şabādan
Şalar başını tırılmaz serv-i āzād
3. Beḳā-yı ḥüsnuñ için her seher gül
Açup aczā oğur bülbüller ervād

4. Yapılmaz ğam beyābānında göñlüm
Peri menzil-gehidür olmaz ābād
5. Geçem ‘ışkuñ yolında Kādirî’den
Koyam Mecnūn gibi ‘ālemde bir ad

012.

Necāti Bey

Fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilūn

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Ol güneş yüzlü kamer haylice şehri oğlanıdır
Her ne yüzden dir iseñ toğari fettānıdır
2. İy gül-i pākize-dāmen yoğ mı sanırsın bunı
Oğuyup uyarduğum bülbüllerüñ destānıdır
3. İy baña beñzer seversin dilberi diyen sefih
Cānımuñ cānānesidür derdimüñ dermānıdır
4. ‘İşkuñ odın işidürdüm fāriğ idüm şimdi āh
Bir güç işe uğradım kim ölmek eñ āsānıdır
5. Şöyle oldum kim ecel yaşduğuna baş koyanı
Şanuram uykusı gelmiş memleket sulţānıdır

6. Dünyede güzeller ile h ş a dirils n g n l
 yle  ansun il ki bu güzeller anu  c nidur
7. Ba u oyna i iginde  opu  a sun g klere
Iy Nec ti g rd g n merd neler meyd nidur

013.

 eyhi

F 'il t n f 'il t n f 'il t n f 'il n

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Sensin iy dilber cih n i inde ma l bum ben m
Senden  zge yok durur ' lemde mer b m ben m
Levh-i dilde bu durur hem demde mekt b m ben m
 h  ahum dilber m g n y zl  ma b b m ben m
2. Bir b t-i  im n ki mi lin g rmedi devr-i kamer
G n y zi  em'ine ya dı murg-i c nlar b l   per
Vird id p c n b lb li derd ile ider her se er
 h  ahum dilber m g n y zl  ma b b m ben m
3. Bir per -r y u semen- im  meger reft rda
[.....] g r p n geh n dil k  e-i b z rda
Yazdum kanlu ya  ile her der   d v rda
 h  ahum dilber m g n y zl  ma b b m ben m

4. Çarşı-yı hüsni içinde ol melek bāzār ider
Cānını bebrlerüñ [el]inden aluban āzād ider
Germ olup bu mışra‘ı şevk ile dil tekrār ider
Āh şāhum dilberüm gün yüzlü maḥbūbum benüm
5. Çeşm-i cāna tütīyā sür[mege] gerd-i rāh[ıdur]
Çarḥ-ı hüsniñ gün yüzi burcı şerefde māhıdur
Nicesi ben diyemem çünki güzeller şāhıdur
Āh şāhum dilberüm gün yüzlü maḥbūbum benüm
6. Āhum odından şarardı fürkatüñden mihr ü māh
Ger bu hecr ile ölüp çeşmüm olursa rü-siyāh
Ḥaşra dek zıkr eyleye kabrümde biten her kiyāh
Āh şāhum dilberüm gün yüzlü maḥbūbum benüm
7. Ol imiş Şeyḫi çünkim ‘ışka bāzārılık nihān
Dildeki rāz-ı nihānı eyle dildārı ‘ayān
Yazalar oқыyalar dilde her ‘uşşāḳ-ı cihān
Āh şāhum dilberüm gün yüzlü maḥbūbum benüm

014.

Ĥabîb

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Āşıkam irmez elüm saña niğārum bilmiş ol
Göricek hūb yüzüñi qalmaz qarārum bilmiş ol
2. Senden artuq sevmezem benden hizā olursuñ
Kim hicābı götürüp başum açaram bilmiş ol
3. Boynuña qanum yazuğum hecrüñ elüñden sunan
Qaşd iderem keñdüme cāna kıyaram bilmiş ol
4. Gāfil olma iy Ĥabîb'üm āhum odından benüm
Yalıñuz mahleñ degül şehrüñ yaqaram bilmiş ol

015.

Ĥabîb

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Dilberā bu ĥüsn ile yokdur nazîrũñ ĥübsın
Ĥalk-ı 'ālem saña cān virse n'ola maĥbũbsın
Anũñ içün her birinden cān bigi mergũbsın
Ĥübsın maĥbũbsın mergũbsın maṭlũbsın
2. Görelî dîvāneden zũlf ü zenaĥdānuñ senũñ
Cān ile oldu esîr ü bend-i zindānuñ senũñ
Nice olmayam ŧehā ser-mest ü ĥayrānuñ senũñ
Ĥübsın maĥbũbsın mergũbsın maṭlũbsın
3. Ĥüsn ile sen iy meh-i nā-mihr olalıdan 'iyān
Pertev-i nūr-ı cemālũñden münevverdür cihān
N'ola 'ıŧk a'lā fedā itse yoluñda baŧ u cān
Ĥübsın maĥbũbsın mergũbsın maṭlũbsın
4. Yāsemîne çeng-i ĥaṭṭuñ duta 'anberden nikāb
İy dirîgā kim ŧehāb içre qalısar āfitāb
Qıl vefā 'uŧŧāka kim ŧimdi budur saña ŧavāb
Ĥübsın maĥbũbsın mergũbsın maṭlũbsın

5. Sā'il-i maḥrūm idüm kendüme bu yir iy Ḥabîb
Ḥātem-i ḥüsnüñ nişābınuñ dükānından ḥaşîb
Kim seni medḥ eyleyüp her laḥza eyler bu ğarîb
Ḥübsin maḥbûbsin mergûbsin maṭlûbsin

016.

Ferruḫî

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + --- / - + --- / - + --- / - + -

1. Yil bigi yoluñda çok yıldüm Süleymān'um benüm
Vaḳtidür bendeñe raḥmet eyle sulṭānum benüm
2. Göñlümi tennür-ı sînemden çeküp çengāl-i zülf
'İşk meydānına aşdı sîne-büryānum benüm
3. Yaşum u āhum pür itdi yirleri vü gökleri
Ḳanda aḥşamlar bilinmez māh u tābānum benüm
4. Ḥaste olaldan reh-i 'ıṣṣuñda bildüm dōstum
Yok durur ölmekden artuḳ derde dermānum benüm
5. Ferruḫî şākird olup Selmān'a bilmezdi Kemāl
Ṭavr-ı Aḥmed olmasa uslûb-ı dîvānum benüm

017.

Sāfî

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Gözlerüm segrür 'acebdür yarı görmez[sem] yine
Şol perî-peyker melek-ruhsârı görmezsem yine
2. Revnağ-ı bāğ-ı-behişt ü zînet-i huld-ı berîn
Çöpçe gelmez gözüme dildârı görmezsem yine
3. Büstânda n'eylerüm servüñ kırî şalıñdığın
Bir nazar ol şîve-i reftârı görmezsem yine
4. Bülbül oldum gül yüzüñ şevkine uş işidesin
Nâle ü efgânumı gülzârı görmezsem yine
5. Rüşen olmaz göz gönül açılmaz iy ârâm-ı cân
Şubh-ı vaşla irişüp dîdârı görmezsem yine
6. Hâk-i pâyüñde işüm altun olısar döstüm
Devletüm yarı koyup 'ağyârı görmezsem yine
7. Durmayup Sâfî yine kutlu nişânum depreşür
Gözlerüm segrür 'acebdür yarı görmezsem yine

018.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. İy perî-peyker melek 'ışkuñ elinden āh āh
Bir nazar kılsañ n'olaydı ben kuluña gāh gāh

019.

Zatı

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Şāh-ı 'ışkum dūd-ı āhum sāye-bānumdur benüm
Eşk-i çeşmüm leşkerüm tablum figānumdur benüm
2. Ra'd şanmañ kùbbe-i eflākı güm güm gümlenden
Yār elinden na're-i āh u figānumdur benüm
3. İy tabîb-i cān u dil derdüm baña şerh itmege
Zahmumuñ ağızında peygānum zebānumdur benüm
4. Gāfil olma havf kıl āhum odından iy felek
Kaddüm altun tozlu bir cām-ı kemānumdur benüm
5. Germ olup āhum ayıtdı kim felekler Zatı'yā
Yağmağa kandîl-i 'arşı nerdübānumdur benüm

---

018. 14^a
019. 14^b

020.

Hayrî

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. ‘Āşıkın mecnūn iden zūlf-i siyāhum merḥabā
Bendesine pendî çok çok pâdişāhum merḥabā
2. Hāk-i müşg-efşānuña yüz sürmege geldüm bugün
Kā‘bem ü kıblem efendüm secde-gāhum merḥabā
3. Yüzüñ üzre zūlfüñi māhum perişān eyleme
Rūşen eyle cismümi ḥurşid-i māhum merḥabā
4. Her gice tā şubḥa dek kūyuñda feryād eylerem
Dimedüñ bir gün baña iy peyk-i rāhum merḥabā
5. Zūlf-i yāre dil virüp Hayrî sözüm budur benüm
‘Āşıkın mecnūn iden zūlf-i siyāhum merḥabā

021.

Hayrî

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Hergün ol ruḥsār-ı gülzār-ı cinānı gözlerem
Her gice ol zūlf-i ‘anber cāvidānı gözlerem

---

020. 15^a
021. 15^b

2. Zülf-i ruhsâr-ı hayâline iraklardan tırup
Gice âteş şu'lesin gündüz duhânı gözlerem
3. Hüsnuñe ins ü melek hayrân ben-i dîvâne-vâr
Gâh zemîne baqarum gâh âsmâni gözlerem
4. Halka gibi gözlerüm kapuñda kaldı döstüm
Feth-i bâb ola diyü ol âşiyânı gözlerem

022.

Ferruḫî

Fâ 'ilātün fâ 'ilātün fâ 'ilātün fâ 'ilün

Remel -+---/-+---/-+---/-+---

1. Bendeñe senden ne müşkil olur iy şâh ayrılık
Kimseye göstermesin 'âlemde Allâh ayrılık
2. Âh kim her dem depemden kesmeseñ mıkrâz-ı gam
Şem' gibi başuma od yakdı iy mâh ayrılık
3. Na're-i âhumla nevbet virmez oldum kimseye
Tabl-ı şinem dögdürür kapuñda her gâh ayrılık
4. Sen 'inâyet eyle yâ Rab yârdan düştüm cüdâ
Cânuma kâr eyledi âh ayrılık vâh ayrılık

5. Ferruḥi ḥōṣ gör ne gelse eksik olmaz yārden
Gāh vuṣlat gāh fūrkat gāh ḡam gāh ayrılık

023.

Lāmi‘i

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Eyledüm ‘azm-i sefer ben zār u nālān elvedā‘
Gönlümi kūyuñda ḡodum gitdüm iy cān elvedā‘
2. Ḳarbān-ı ‘aql-ı cān baḡladı maḡmil gitmege
Dil ceres gibi ider feryād ü eḡḡān elvedā‘
3. Nāfe gibi bir deriye ṣarlanup itdüm sefer
Ḥāme-veṣ zūlfüñ ucından āḡlayup kan [elvedā‘]
4. Gösterür ‘iṣḡuñ nevāsı ‘uṣṣāḡ içre āh [kim]
Gāh āheng gāh Hicāz gāh Ṣifāhān elvedā‘
5. Çarḡ-ı zālīm gün yüzüñden dūr idüp biñ zulum ile
Zerre-vār āḡir meni iy māh-ı tābān elvedā‘
6. Yüz urup elden ele āvāre olup [ben ḡedā]
Sen esen ḡal gitdüm uṣ zūlf-i periṣān elvedā‘
7. Lāmi‘i hierān elinden ney gibi eḡḡān [ider]
Böyledür çün ‘ādeti gerdün-ı gerdān elvedā‘

024.

Yağınî

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Āh kim düşdüm yine devletlü hānumdan ırak
Ayırdı devrān āh meni hānümānumdan ırak
2. İşidenler āh u efgān itdigüm 'ayb itmesün
Bülbülüm düşdüm ğarîbem gül-sitānumdan ırak
3. Nār-ı hicrān ile yürek pārelendi āh kim
Olalıdan sen yüzi gül-zār yārumdan ırak
4. Böyle mi umar idüm ben senden iy şāhib-cemāl
Kim olam ben mübtelā sen gül-sitānumdan ırak
5. Küşe küşe āh idüp ağlar Yağınî derd-mend
Dir ki düşdüm n'ideyin şol tatlu cānumdan ırak

025.

Mefā 'ilün mefā 'ilün fa 'ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - - -

1. Ne lāzım 'arz-ı hāl itmek habîbe
Bilür hālümü dildārum velîdür

---

024. 17^b

025. 18^a

026.

Şeyhî

Mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün

Hezec +--- -/+--- -/+--- -/+--- -

1. Gözüñ her lahza cân alur be hey zâlim be hey kâfir
Buña âdem [mi] katlanur be hey zâlim be hey kâfir
2. Esîr olalı 'ışkuñdan yanar dil nâr-ı şevkuñden
Ölürüz gibi derdüñden be hey zâlim be hey kâfir
3. Göñül virdüm saña cândan çevirdüñ yüzüñi benden
Cüdâ düşer mi cân tenden be hey zâlim be hey kâfir
4. Dil alduñ kaşd-ı cân itme işüm her dem figân itme
Yiñişin iki kat itme be hey zâlim be hey kâfir
5. Gözüñ sihr ile bu hâlüm teraḥḥum it işid nâlem
Ki kalmaz böyle bu 'âlem be hey zâlim be hey kâfir
6. Şaçuñ kim târ u mâr itdüñ dil-i Şeyhî şikâr itdüñ
'Aceb sihr âşikâr itdi ki be hey zâlim be hey kâfir

027.

Ferruḥî

Mefā'îlün mefā'îlün mefā'îlün mefā'îlün

Hezec +--- -/+--- -/+--- -/+--- -

1. Ne deñlü olsa uşanmaz göñül şehri güzellerden
Cüdā düşdükçe anlardan n'ola çıkşañuz ellerden
2. uluñam buseñüñ adrin bilenlerden dirig itme
Maḥalli var iken şaın efendi nā-maḥallerden
3. Dil alup bezm-i gülşende gubār-ı a ile ol gül
Our mecmū'asın açmış güzel güzel azellerden
4. Göreyin yüz [şuyın] dökil namāzuñla sen iy zāhid
Ki perḥiz itmedüğünçün abül olmaz 'amellerden
5. uluñuñ ulu uludur apuñda Ferruḥî bendeñ
Güzeller pādişāhısın güzelsin sen güzellerden

028.

Mihri Hātün

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Nice bir şabr ide [kim] cevr ü cefâña yâr hey
Yâ nice ta‘n eyleye sensüz baña ağıyâr hey
İy cefâ-hû saña kimdir kim vefâsı var hey
Vâz geldüm iy şanem senden uşandum vay hey
2. Bildüm iy büt mihr için hercâyîlûkdür vaşfuñı
Nice bir çeksün gönül cevr ü cefâ miñnetüñ
Hûn-ı hicr ile toyurduñ tutdı bizi ni‘metüñ
Vâz geldüm iy şanem senden uşandum vay hey
3. Āteş-i hicrûñle şinem nice bir tağlayasın
Zerrece yok şefkatüñ yâ nice bir ağlayasın
Göñlümi bir bî- vefâ yâre dañı bağlayasın
Vâz geldüm iy şanem senden uşandum vay hey
4. Terk idüp ben bendeñi olduñ raqîbüñ hem-demi
Eyle mi ağıyârla ‘işretler eylersin he mi
Mînnet Allâh senüñ ile çok zemân sürdüm demi
Vâz geldüm iy şanem senden uşandum vay hey

5. Sen şalın aġyār ile cānā baña karşı daġı
Öġinesin varsın saña qalır ise bu daġı
Bulamam mı dünyede bezm-i vefā Mihrī daġı
Vāz geldüm iy şanem senden uşandum vay hey

029.

Me'ālī

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++-

1. İy benüm göñlüm alan kimüñ odasında idüñ
Söyle iy gonca dehen kimüñ odasında idüñ
2. Yaqayın āhum odı ile der ü dıvāruñı
Tek baña söyle hemān kimüñ odasında idüñ
3. Terk idüp ehl-i şafā dōstlaruñuñ şoġbetini
ġayri ile yār olan kimüñ odasında idüñ
4. Gice ne çekdigümi ben bilürem derdüñle
Āh iy qavli yalan kimüñ odasında idüñ
5. Diye ġasretin qoyup gice Me'ālī kuluñı
İy fülān ibnü fülān kimüñ odasında idüñ

030.

Nedimî

Mef'ûlû mefâ'îlû mefâ'îlû fa'ûlûn

Hezec ---+/+---+/+---+/+---

1. Şol iki püserler ki biri zühre-cebîndür
Didüm ki saña ol senüñ ü bu benüm olsun
Ol mâh semâ ise bu hürşîd-i zemîndür
Bağışla baña ol senüñ ü bu benüm olsun
2. Ben didügümü ben bilürem bî-bedel olur
Cân virmege şöyle ki yolına maħall olur
Sen dîrsün anuñçün ki beğâyet güzel olur
Ne olursa ola ol senüñ ü bu benüm olsun
3. Ben bülbül-i güyâyam ü ol bir gül-i ra'nâ
Ben tütî-i nâţık[am u ol] la'1-i şeker-hâ
Çünkü iderüz senüñ ile hūbları yağma
Pes oldı ol revâ ol senüñ ü bu benüm olsun
4. Ben şâne gibi zülfine yāruñ dilerem diş
Sen sür yüzüñi toza kapusunda çü derviş
Lābūd Hāķ'dı şer dünyede her kişiye bir iyş
Pes oldı iy bad-ı şabā ol senüñ ü bu benüm olsun

5. Gör bu deheni fikr-i dakîk eyle Nedîmî
Anuñ lebi haqqında sözi nâzik [ü] terdi
Seyr eyle saķın soñra dönüp eyleme da'vâ
Derdüñe rızâ ol sendekü bu bentüm olsun

031.

Necâtî Bey

Mef'ûlü mefâ'îlü mefâ'îlü fa'ûlün

Hezec ---+/+---+/+---+/+---

1. Āhum felege irdi başum taht-ı ŷerāya
Yirden göge dek hayf olupdur bu gedāya
2. Ten derdi gibi olmaz imiş derd-i dil ü cān
Eyyüb daħı ŷabr itmeye ben deñlü belāya
3. Ĥall olmaz imiş medresede müŷkili 'ıŷķun
Ma'lüm ola bu mes'ele ġālib 'ulemāya
4. Bir gül ki ĥarāmġsi durur ĥāl ü ĥaṭuñ kim
Ṭurmaz çıkarur ĥüsn ü bahā 'aynı bahāya
5. Vaŷf eyleyimez ĥüsni yıllar ile Necâtî
Āsāndur egerçi o [mükemmel] ŷu'arāya

032.

Necāti Bey

Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

Remel ++--/+ +--/+ +--/+ +--

1. Tütalum servi görem kâmet-i dilber yirine
Beni kim añlaya ol zülf-i mu‘anber yirine
2. Kõdum işüğüñi düşmen söz ile vâh meni
Öldüreydi yazıg yok idi itler yirine
3. Lebine irmege imkân yok ise çârem ne
Cânum ağızuma alam büse-i dilber yirine
4. Koyup işüğüñi gitmez güneş ağşama degin
Işınıp durur şanemâ şöyle ki beñzer yirine
5. İy Necāti ben aña nice Müselmân diyeyin
Ki raqıbi tutup öldürmeye kâfir yirine

033.

Necāti Bey

Mef‘ülü mefā‘ilü mefā‘ilü fa‘ülün

Hezec --+ / +-- + / +-- + / +--

1. Yanında kimüñ sencileyin bir şanemi var
Kâfirdür eger zerrece göñlünde gamı var

---

032. 23^a

033. 23^b

2. Ayağı tozu gözleredir kühl-i cevāhir
Ol serv-i revānuñ ne mübārek kademī var
3. Ağızuma söger büsesin aldık mı habībüm
Ol hüsrev-i şirīn-dehenüñ hoş keremī var
4. Görünmeyeli kāmety zülfüñle dehānuñ
‘Āşıkларыnuñ hālını görseñ elemī var
5. Bir tāze güzel sevdi cihān içre Necāti
Kim serv boyı lāle ruhi ğonca femī var

034.

Ġubārī

Fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Müşkil iş cānāndan ayrılmak veli cāndan geñez
Dōstlar siz görmege anı görmişem ben nice kez
2. Rāzıyam öldür beni tek hıdmetüñden kılma red
Ayrılık hālın bilen kimse ölümden ğam yimez
3. Fūrķate şabr it diyü nāşih baña [yörenme] kim
Vaşl ile pür-hün olan ādem naşihat añlamaz

4. Yār benden ayrılıp aġyār ile baş oşmasa
Ola kim derd-i derūñum sākın olaydı birez
5. Rāz-ı ‘ıřkuñ fāş ola diyü Ğubārı derd-mend
İy tabıbbüm öldi ġamdan kimseye hālın dimez

035.

Ğubārı

Fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Hiç arārūñ yo felek bı-mihr cānānuñ mı var
Tolunır her ġün ġözūñden řems-i tābānuñ mı var
2. Yüregūñ yaġı ile ahuñ āteřinden řu‘le-dār
Derd ü ġam mihmānına şem‘-i şeb-istānuñ mı var
3. Bařuñ irse ġöklere iy serv yirūñ bellüdü
āmet-i reftār-ı yāra irmege cānuñ mı var
4. ışşa-ı mihr ü vefā nazmında eş‘āruñ gibi
İy Ğubārı söylenir dillerde destānuñ mı var

036.

Selmān

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel -+---/-+---/-+---/-+---

1. Germ olasin iy felek gün yüzlü cānānuñ mı var
'Ālem-i rüşen kıılır bir mäh-ı tábānuñ mı var
2. İns ü cinn olmuş musahhar iy perî-peyker saña
Hâteminde la'lüñüñ mühr-i Süleymān' uñ mı var
3. Pür harâretsin nedür hālüñ zevālüñ iy güneş
Şincede 'ışk âteşinden nār-ı sūzānuñ mı var
4. Nāle vü feryād idersin rüz u şeb iy 'andelîb
Kānlar ağladur dem-ā-dem verd-i handānuñ mı var
5. Bir melek-şimā perî-peyker nigārum yok benüm
Yā benüm gibi senüñ bir dağı Selmān' uñ mı var

037.

Selmān

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'lün mefā 'ilün

Hezec +---/+---/+---/+---

1. Koluma pāzūbend itsem 'aceb mi tāğ-ı cānānı
Götürmek istemez mi her kişi mühr-i Süleymān'ı

---

036. 25^b
037. 26^a

2. Bu gün ol kâmeti serv-i revân gün gibi tenhâdur
Yanınca bendeler yok seyre çıktı sâye sultânı
3. Kasâvetden yüzün dürmişdi gonca gül gibi açıldı
Görüp seyr eyler iken ol yüzi gülşen gülistânı
4. İñen germ olmasın gün yüzlüler bāzār-ı hüsn-i içre
Güzellik bākî kalmaz niceler degşürdi dükkânı
5. Bulunmaz ip diyu şāhum ferāgat itme aşmağdan
Rağibi dāra çek tek sen benüm boynuma urganı
6. Benüm iki gözüm merdümligi devletlü başuñçün
Elin al dest-gır ol koma ayaklarda Selmân'ı

038.

Selmân

Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Muzârî ---+/-+-+/-+---+/-+-

1. Bāzār-ı gâmda cân u gönül eylesün harâc
İy h^vace almaz iseñ aña bārî kapu aç
2. İy tıfl-ı dil bu müflis-i 'aqluñ sözini ko
Yanında turma müflisüñ elüñde olursa kaç

3. Eksükli şöyle añladum aḥvāl-ı ‘ālemi
Dünyāda ādem olmazdı olmasa ihtiyāç
4. Mümkün midür bu şaklına dilde şarāb-ı ‘ışk
Ḳābil midür ki Ḥābil ola bādeye zücāc
5. Āzād itmedigin sen ḳulını o şāh
Kāğıd vireyin elüñe Selmān ḳulaç ḳulaç

039.

Selmān

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Olduğına ‘āşık-ı dil-ḥastenüñ bağrında derd
Baḳa iy şımın beden şāhid degül mi rüy-ı zerd
2. Dirliğümden incinürseñ öldüreyin kendümi
Ben ‘āgyār için ne lāzım ḥātır-ı ‘ālemde gerd
3. Her kişi bir destmāl ile salınmaz dōstum
Ġayrılara sā‘il-i eşküm ḳapuñdan ḳılma redd
4. Naḳd-i ‘ömri yutturup zārlik itmekdür işi
Çarḥ-ı lu‘bet-bāz ile her kişi kim oynaya nerd

5. Pehlevānsın cāna almazsın bu meydānda bu gūn
Yūzūñ ađ olsun be Selmān merdsin billāh merd

040.

Selmān

Mef'ūlü fā'ilātü mefā'ili fā'ilün

Muzārī - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. Būseñ zer ehline degūl iy şim-ber leziz
Şafrası gālib olana gelmez şeker leziz
2. Yarın şarılmadan baña bir buse yig bugün
Geç yitişen yimekten olur mā-ħazar leziz
3. Bī-ma'rifet kaçan ola zevķ irişür mi
Ehl-i hūner gerek kiři kim ola hūner leziz
4. Şirīn kelāmı dadı şekerde bulamadum
Dünyāda var mıdur 'acabā ol kadar leziz
5. Zevķ itdürür mi cāhile Selmān ğazellerūñ
Şarrāfı olana görinür çün güher leziz

041.

Selmān

Mef'ūlü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Muzārj - -+/-+--+ / +---+/-+-

1. Hercāyîdür inanma göñül çarḥ-ı bî-ḳarār
Devr ü zemān kimseneye olmadı pāydār
2. Dîvānelik zemānı hicrānelik demi
Elden ḳomaya 'āḳil olan cām-ı lāle-vār
3. Göstermez oldu gün yüzini ol meh-likā
Feryād ü nāle göklere çıkar ise yiri var
4. Dār-ı fenāda olsa beḳā sāḳiyā eger
Virmezdi bāda taḥt-ı Süleymān'ı rūzgār
5. Selmān degül mi pādişehlik 'işretüñ
Cām-ı meyle Cem bigi tütmişdur iştiḥār

042.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec +---/+---/+---/+---

1. Gelüp geçdikçe ol dilber baña dir şebb ḥayr olsun
Benüm rūḥum gider benden baña bu şeb ne ḥabr olsun

---

041. 28^b

042. 29^a

043.

Fenāġ

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Gel benüm iy cevri çok yārüm vefāsuz dōstum
'Āşık-ı şūrġde dillerden şafāsuz dōstum
2. Gördüğüñce nāz idüp şeydālarına bakmayın
Karşusından geçdüğince merħabāsuz dōstum
3. Her ne cevri kim dilersin kıl nazardan gitme gel
Rāzıyam bildüm ki bal olmaz belāsuz dōstum
4. Rūşen iken bu cihān oldu karanlık gözüme
Sen şeh-i bġ-mihrbān ü meh-liķāsuz dōstum
5. Bu Fenāġ'nün katuñda ger günāhı var ise
Luţf idüp bağışla kıl olmaz ħaţāsuz [dōstum]

044.

Ĥayālġ

Mef'ülü fā 'ilātü mefā 'ilü fā 'ilün

Muzârî - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. Başum diyār-ı gamda belā kühsāridur
İki gözüm bi'aynihġ anuñ biñaridur

---

043. 29^b

044. 30^a

2. Dîvâr çekerdi hattuña tōb oldı ğabġabı
Ruhsâr-ı yâr şehri-i melâhat hışârıdur
3. Zünnâr-ı 'ışkı bilüñe kim baġladı diseñ
Deyr-i cihânda bir şanemüñ yâdigârıdur
4. Mecnûn uralı başına murġ âşiyânesin
Dîvânelik vilâyetinüñ tâc-dârıdur
5. Beyti ocaġına şu koyan cümle şâ'irüñ
Cânâ Hayâlî'nüñ ġazel-i âbdârıdur

045.

Mihri Hâtûn

Fe 'ilâtün fe 'ilâtün fe 'ilâtün fe 'ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++--

1. Ben umardum ki gele zülf-i perişân bu gice
Şem'-i ruhsârına pervâne kılam cân bu gice
2. Kıpudan gördüm oturur bir âlâ-i 'ifrîtlar
Bundan mı şaldı bu dîvleri Süleymân bu gice
3. Kimiñüñ kimisi kör kimisi aġsaġ bunlaruñ
Kanda bulam bunları aşmaġa urġan bu gice

4. Kimseye virmesüñ [Allāh]ü Celāl ayrılığın
İndi mi yoğsa yire 'İse'bni Meryem bu gice
5. Şeb-i hayrān gicesi Mihrī'ye gör n'itdi felek
Getirüp görmez idi eyledi mihmān bu gice

046.

Revānī

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. 'Işk derdin[den] durur 'ālemde destān olduğum
Çeşm-i mestüñden durur her lağza hayrān olduğum
2. Hātırım cem'iyet ister sākiyā şun sāğarı
Ėam viren zālīm elindendür perişān olduğum
3. Gün gibi hercāyī bir meh-rüyı sevmişdür göñül
Ol hevādandur bulutlar gibi giryān olduğum
4. Dāne-i hālūñ yile virdü bu 'ömrüm hāşılın
Kanı yoluñda senüñ hāk ile yeksān olduğum
5. Kā'be-i kūyuñ Revānī ko tavāf itsün tavāf
Hāy efendüm hāy kıblem hāy kurbān olduğum

047.

Nizāmı

Fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilün

Remel -+---/-+---/-+---/-+---

1. Ger idersem kıadd ü ruhsāruñ öñinde cān revān
Bitiser sinnümde şınem üzre serv ü ergāvān
2. Şöyle hayrān itdi kıaddüñ serv-i Leylî-ıırām
Kim başında yapıdı kuşlar gibi Kaysuñ āşiyān
3. Meclisüñden hālî olmazsa rakııb olmaz ‘aceb
Bu meşeldür kim eşek başınsuz olmaz büstān
4. İrmişüm mi ‘rāc-ı vaşla didügi sözüñ rakııb
Vākı‘a bilmek dilerseñ uş eşik uş nerdbān
5. İy Nizāmı hüsn içinde ol cefākār dilberüñ
Eksügi ‘āşıklara mihr ü vefā durur hemān

048.

Mihri Hātūn

Fā 'ilātūn fā 'ilātūn fā 'ilātūn fā 'ilūn

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Hüsñüñ üstindeki [ol] mäh hāḳḳı çün begüm
Cān u dilden bendeñem ben şāh hāḳḳı çün begüm
Her sehgāh itdigüm bu āh hāḳḳı çün begüm
Şādıḳam 'ışḳuñda ben Allāh hāḳḳı çün begüm
2. Kıble yüzüñden ölince yüzümi döndürmezem
Virsel bir kıluña iki cihānı almazam
Gerçi aylar yıllar oldı kim yüzüñi görmezem
Şādıḳam 'ışḳuñda ben Allāh hāḳḳı çün begüm
3. Eyledüm seni sevelden gayrılardan dil beri
Dimedüñ bir gün ki ben hey bî-çāre miskīn gel beri
Günde biñ kez gamzeñ ura yüregüme hānçeri
Şādıḳam 'ışḳuñda Allāh hāḳḳı çün begüm
4. Döndürürsem yüz yüzüñden kıbleden dönsün yüzüm
Senden artuğa nazar kılsam dirüm çıksun gözüm
Seni sevelden baña budur be hey kāfir sözüm
Şādıḳam 'ışḳuñda Allāh hāḳḳı çün begüm

5. İy beni Mecnūn-veş ‘ışk ile şeydā kılan
Ben seni sevmekde gerçek ‘āşıkam şanma yalan
A benüm çok sevdüğüm vallāh inan billāh inan
Şadıkam ‘ışkuñda ben Allāh hākkı çün begüm
6. Ğamzesi peykānı şinemde nihāndur dōstum
Hālimüz hōd saña gün bigi ‘ayāndur dōstum
Pāre pāre rīze rīze eylemişdür dōstum
Şadıkam ‘ışkuñda ben Allāh hākkı çün begüm
7. Rāzıyam cānā gerek ağlat gerek güldür beni
Dönmezem senden gerek dirgür gerek öldür beni
Mıhr’üm ‘ışkuñda dahı nice yıl yıldur beni
Şadıkam ‘ışkuñda ben Allāh hākkı çün

049.

Selmān

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Başı açık yalın ayak arkasında şāl yok
Hān-kāh-ı dehrde bencileyin abdāl yok
2. Gāh şahrālarda geh tağlarda geh vırānede
Ara yirde iki sā‘at eglene bir hāl yok

3. Kānlu kānlu dāğlar altun beneklü cāmesi
Sīm-i eşk ü çihre-i zerdümden artuğ māl yok
4. Cān ü dil ğamnāk yüzüm hāk şinem çāk çāk
Böyle iken yine benden özge bir hōş-hāl yok
5. Çıkarur başa işin kalmaz ayakta her kişi
Nā-murād u nā-tuvān Selmān gibi pā-māl yok

050.

Ahmed Pāşā

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

Hezec +- - - / +- - - / +- - - / +- - -

1. Firāk-ı yāra şabr olmaz gidelüm bārī şehrüñden
Göñülçün Sind ü Hind olmaz gidelüm bārī şehrüñden
2. Dil oduñdan kebāb oldu gözüm yaşı şerāb oldu
Göñül mülki hārāb oldu gidelüm bārī şehrüñden
3. Çü tütüden mekes yigdür saña her hār u has yigdür
Bu gülşenden kafes yigdür gidelüm bārī şehrüñden

4. Güzellik sende gāyet de sevük bende nihāyetde
Çü fikrũñ yok ri'āyetde gidelũm bārĭ ŧehrũñden
5. Güler ħalkũñ bize varı raqĭbũñ germ bāzārı
Nice bir kılalum bāzār gidelũm bārĭ ŧehrũñden
6. Üŧendük devr-i cevrũñden uŧanduk zecr-i hecrũñden
Ölince yār qahruñdan gidelũm bārĭ ŧehrũñden
7. Göñül gör Aħmed'e n'itdi çü sevdāya dũŧüp gitdi
Metā'-ı ŧabrı dağıtdı gidelũm bārĭ ŧehrũñden

051.

Zātĭ

Fā'ilātũñ fā'ilātũñ fā'ilātũñ fā'ilũñ

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Ağlayup didũm ki diŧ ursam leb-i ħandānuña
Didi çeŧmũm den ħāzer kıl yũri girme qanuña
2. Ağlamaqdan 'ālemi ħarq eyledũm raħm it didũm
Didi ħarq eyler seni gözyaŧı girme qanuña
3. Didũm oldu bu ciġer biryān gele bir yanuma
Didi bir tĭġ ururam ŧimdi geçer bir yanuña
4. Didũm āzād eyledũm kũyuñda cān murġın bugũn
Didi yatdıġuñ yir uçmaġ ola raħmet cānuña

5. Bir ğazel didüm oğur ‘uŝŝāk ĥatt eyle didüm
Didi iy Zātı yazılsun ol senüñ dıvānuña

052.

Nihānı Çelebi

Mef’ülü mefā’ılı mefā’ılı fa’ülün

Hezec --+ / +--+ / +--+ / +--

1. Devr ideli bu nüh felek-i tāk-i muğarnes
Gelmedi senüñ gibi dağı rüh-ı muğaddes
İy ruğları ĥurşid kaşı mäh-ı muğaddes
El-minneti Allāhü te’ālā ve teğaddes
2. Eliyle alur ala gözüñ biñ dil ü cānı
Sıhr ile döker ğamze-i mestüñ nice qanı
Her kim ki göre dir seni iy Yūsuf-ı sānı
El ĩudreti Allāhü te’ālā ve teğaddes
3. Bālā ĩadıññ bendesidür serv-i ĥırāmān
‘Anber saçıññ çākeridür sünbül ü reyğān
Ğüsññ nice ‘āķiller ider vālih ü ĥayrān
El ĩikmeti Allāhü te’ālā ve teğaddes
4. Bı-çāre dilem derdüme kıl çāre ĥabıbum
La’ı-i dil ü cān ĥastesi derdine taııbum
Rağm eyleyüben baña diseñ n’ola ğarıbum
El rağmeti Allāhü te’ālā ve teğaddes

5. Mekk ile gözüñden şanemā fıtne-i ‘ālem
Zülfeyni kıılır gāh ‘anā ü gehi erham
Bağduqça didüm ğamze-i ğammāzuña her dem
El hayreti Allāhü te‘ālā ve teğaddes
6. ‘Aynumda ‘ayān olalı ğün bigi cemāli
Cāy itdi ğöñül tahtını sultān-ı hayālī
Her kime beyān itdümse dir bu mağālī
El ni‘meti Allāhü te‘ālā ve teğaddes
7. Çün oldı Nihānī saña biñ cān ile çāker
‘İzzet bu yiter ki olasın kevkebe hemser
Bu kavli oğur sūz ile dil bülbül-i hoş-ter
El nüzheti Allāhü te‘ālā ve teğaddes

053.

‘Alī

Mefā ‘ilün mefā ‘ilün mefā ‘ilün mefā ‘ilün

Hezec +- - - / +- - - / +- - - / +- - -

1. Senüñ ‘ışkuñdan iy dilber nigārā çābük ü fettān
Gözüm yaşlu yüzüm başlu ‘aql ğam-ğın ü cān hayrān
2. Saña ‘āşık olalıdan baña dört nesne yār oldı
Biri hasret biri ğurbet biri nāle biri efğān

3. Seni her kim ki sevmezse eli bu dört kitāb dutsun
Biri İncil biri Tevrāt biri Zebūr biri Qur‘ān
4. Seni benden ayıranı görem dört nesneden ayru
Biri dīn ü biri ĵmān biri sağlık birisi cān
5. Bu dört dervīş du‘āsıyla ‘Alī’yi sen kabūl eyle
Biri şādık biri mūnis biri ‘āşık biri elvān

054.

Selmān

Fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilūn

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. ‘İşğ nāyından ezel bezminde itdi istimā‘
Çarḥ ol demden berü itmez qarār eyler semā‘
2. Gözin açmaz idi kevkeb ‘āleme bakmaz idi
Şalmasa dünyā yüzine mihr-i ruḥsār şü‘ā‘
3. Cān ü dilden ‘işkı pinhān itdigüm budur benüm
Kim dimişler külli şırr[un] cāvize’l- işneyni şā‘
4. Kaşmaz idi ḥāk-ı pāyūñ tūṭiyā gibi şabā
İtmese izūñ tozından iki gözüm intifā‘

5. Nice gönül vireyin Selmân ‘arūs-ı dehre kim
‘Aql u dil baña elest bezminden itdiler vedâ‘

055.

Necâti Beg

Mef’ülü fâ’ilâtü mefâ’ilü fâ’ilün

Muzârî - -+/-+--+ / +---+/-+-

1. Dilber dimiş ki mâ’yil olanlar vefâmuza
Lâyık budur ki kâ’yil olalar cefâmuza
2. Biñ kez görür raqıb dil-âzâr ta‘nesin
Bir kez dimez ki böyle dimeñ mübtelâmuza
3. Cânâne gibi cevri idersin şuluñ mıyuz
İy rüzgârâ sen de ne şayduñ bahâmuza
4. Biñ cevri iderseñ ağlamazın senden iy felek
Ol gül-ruḥ ile çünki şu şızmaz aramuza
5. Sen göge çık güneş gibi geçsün yire raqıb
Âmın ide felekde melekler du‘âmuza
6. Men‘-i meyl ile meclise şüfî keder virür
Çomaz bizi ki tâbi‘ olavuz safâmuza

7. Görse Necātî sendeki derd ü belâ odın
Dirdi cehennem ehli uşanduk belâmuza
8. İlet iy şabâ ağyâra çok çok selâmlar
Durup du‘âlar eyle ol güzelce pâdişâmuza
9. Hâlüm şorarlar ise gam u nâledür hemân
Şimdi gelen giden ancak bizüm odamıza

056.

‘Amrî

Fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + - -

1. Her kaçan biñseñ şalıncağa şalınşañ iy melek
Göklere uçar şañur cân tölünür tutar bezek
2. Yâri gördüm kırmızı güller dağınmış ben dağı
Başuma dağdum şerâr-ı dūd-ı âhumdan direk
3. Hūblar tölaba binmiş hayrete vardum görüp
Şöyle şandum yire indi mihr ü mâh ile felek
4. Merhabâ itmezseñ itme dōstum ‘uşşâk ile
‘İyd-gâhda çifd olup ağyârla şalınma tek
5. Hîl‘at-i zîbâ giyürdi medh ile dilberlere
Her güzelden ‘Ömrî’ye bir buse bayramlık gerek

057.

Revānî

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Cennete varur ise nāz ile cānāneler
Āteş-i şevkine cümle cennet ehli yāneler
2. Gül budağında kızıl güller açılmış şanuram
Sākiyā meh-rūlar aldıqça ele peymāneler
3. Cām-ı mey rūşen kıılır 'āşıkларуñ göñlün müdām
Şu'le-i hūrşid ile rūşen olur vîrāneler
4. Bir güneşle germ olup gögsüñi germe iy felek
Tolıdur gün yüzler ile bunda mekteb-hāneler
5. Gözlerine mümkün olmazdı Revānî cān u dil
Ger harāmîler yatağı olmasa vîrāneler

058.

Revānî

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

Hezec +- --/+ - -/+ - -/+ +- --

1. Yine 'ıyd oldu dilberler uçurdılar şalıncağı
Melekler seyre gelsünler bugün görsünler uçmağı
2. Cemāli 'ıydgāhında temāşā eyleñüz yārūñ
Bu gönñlüm tıflına kırdı iki zülfine şancağı
3. Felek tolābına binmiş iy iki dilberdür ay u gün
Cihān etfāli 'ıyd eyler hemān oğlan oyuncağı
4. Şakalın sarkırup şūfı yürür şimjın şanemlerle
Aña bayrām papāsıdur diyü hōş itdiler lāğı
5. Revānî 'ıyd erkānın bilürler çünki dilberler
Neden unıtdılar ola öpüşmeği kocuşmağı

059.

Ġubārī

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Şöyle yaqdı leşker-i ħaṭṭuñ çeküp cān illerin
Yaqmaya kāfir daġı böyle Müselmān illerin
2. Sensizin iy Mışr-ı ħüsnüñ Yūsif’ı bir kimsenüñ
Görmesün Ya‘ķüb bigi gözleri Ken‘ān illerin
3. Bir Ķarāmān dilberi Bekşehr ħānum var benüm
Añmazuz şimden girü olınca ‘Oşmān illerin
4. Sen esen ol iy şabā ben ħaste dil hicrān ile
Görmedin cān virdüm uş ben daġı canān [illerin]
5. Ĥāl ü ħaṭṭını ne fettān ana ħaṭṭı gösterüp
Ĥuccet-i tezvır ile aldı Ķarāmān illerin
6. Kūĥl için irse izüñ tozı Ġubārī gözine
‘Aynına almaz idi şāhum Şıfāĥān illerin

060.

Zātı

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel -+---/-+---/-+---/-+---

1. Kime yansam sūz-i dilden yüregi biryān olur
Kime ağlarsam gözümden eşk-i çeşmi kan olur
2. Bilmezem kim bildüre derd ü derūnum dilbere
Her kime esrārımı keşf eylesem hayrān olur
3. Ğabġabuñ topın hey āfet zāhide 'arz itme kim
Tevbe vü zühd ü şalāhı kal'ası vjṛān olur
4. Şi'ir-i dil-sūzum benüm iy hā^vce-i Ħindūsitān
Ṭūṭiye billāh ta'līm eylemek bir ān olur
5. Zātı-i bı-çāre bir derde giriftār oldı kim
İy ṭabīb cān u dil ancağ ecel dermān olur

061.

Zātı

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel -+---/-+---/-+---/-+---

1. İtmedi āhum eṣer iy gözleri āhū saña
Bı-vefā dildār imişsin dōstum yā hū saña
2. Oķ gibi yoluñda toğrıyam ben ammā kim raķıb
Egri sözler söylemişdür iy kemān-ebrū saña
3. İy vefāsuz yañılup mihr ü vefā ħarfin oķu
Nice bir cevır ü cefā ezberlemekdür hū saña
4. İy göñül 'ışķ odına yanmaķ saña oldu ħelāl
Vay gözüm mihrinde ol māhuñ ħarām uyķu saña
5. Vāz gel iy Zātı ol serve ħavā-dār olmadan
Hey neler itmiş durur bilmez misin āh o saña

062.

Zātı

Fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Gurre olma hüsnuñe incitme iñen ‘aşıqlaruñ
Bir gün ola eylerler fāñi o qaralıklararuñ
2. İy perı ğāyet de kırkarlar rakıb-i dıvden
Dā’ire çizdükleri her-dem budur ‘aşıqlaruñ
3. Şaçayın kūyuñda el açup du‘ā gevherlerin
Meskeni huld-ı berın olur eli açıklararuñ
4. Şādık ol kavlüñde saña kimse töhmet itmesün
Yüzi ağ alını açıkdur şubh-veş şādıklararuñ
5. Lāyık oldur Zātı’yi kurbān kılasın ibtidā
‘İyd-ı vaşla çok velı kurbānlığa lāyıklararuñ

063.

Žatı

Fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Eyleme vaḳti degül yanına gitmek niyyetin
Ben faḳırüñ sen begüm yās itme sūr-ı şohbetin
2. Dānesi ögütmedin dānā odur kim ‘ışık ide
Bir degürmendür cihān her kimse bekler nevbetin
3. Gün bigi n’içün bir yılda devr eyler kadeḥ
Sākiyā görmez misin devr-i zemānuñ sūr‘atin
4. Yār ile ḥaşr olmuş idük geldi düşmen ḥışm ile
Ben bugün gördüm kıyāmetde cehennem [d]ehşetin
5. Bir Müselmān olsa şol pır-i muġānuñ oġlına
Vay yitişdirse beni Zātı iderdüm ḥizmetin

064.

Zātī

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Nev-bahārum çün sefer itdi diyārumdan benüm
Ĥāşıl ummañ dōstlar bāğ-ı qarārumdan benüm
2. Dāğ-ı ĥasretler kōdı rihlet şebinde cānuma
Od çıqup na'1-i semend-i şeh-süvārumdan benüm
3. Āteş-i āh-ı derūnum taşlara te'sir ider
Kaçuñ iy yārān-ı müşfiķ reh-güzārumdan [benüm]
4. Dökilüp berg-i ümüdüm lāle-veş bağrumda āh
Dāğ-ı ĥasretdür kalan ol gül-'izārumdan benüm
5. Tās-ı ĥasretde beni bir lū'b ile zār eyledi
Zātī'yā bu naqşı ummazdum nigārumdan benüm

065.

Ẓātī

Mef'ūlü mefā'īlü mefā'īlü fa'ūlün

Hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

1. Düşmenler ile şalınup itdi kelimātı
Ol serv-i revān eyledi yañlış harekātı
2. Uş şāh-ı cihān yine sefer itmiş işitdük
Bu 'āşık-ı dil-ḥastelerüñ gitdi ḥayātı
3. İy bād-ı şabā cān gūnidür vāridi yoқdur
Şol şāhum iñen sürmesün ol bindügi atı
4. Ol kaşı hilāl ü ruḥ-ı āyineye baқ kim
Görüp yüzi nūrın getirürler şalavātı
5. La'lüñ şıfatın şu bigi nazm eyledi *Ẓātī*
Ĥāk eyledi iy Hızır-ı zemān āb-ı ḥayātı

066.

Ẓātī

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Ḥōş degüldür 'āşık-ı dil-ḥasteye kılma cefā
İy ṭabīb-i cān u dil gönli ḥōş olsun it vefā

---

065. 45^b

066. 46^a

2. Ağlayup didüm helāk itseñ n'ola ben hāsteñi
Ol t̄abīb-i cān u dil geldi eyitdi h̄oş ola

3. Nesne düşmiş yāre baqarken 'adūnuñ gözine
Dōstlar el götürüp h̄acet dileñ t̄a kim çıka

4. Yā Rab irgür dilberüñ āb-ı hayāt-ı vaşlına
Şunmadı bu sākı-i devrān-ı ecel cāmın baña

5. Cismine degdüm ferahdan cismime cān şıgmadı
Degmede havrāda bulunmaz bu h̄alet Zātı'yā

067.

Zātı

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Nūr-ı çeşmidür benüm ol t̄ütiyā-i h̄āk-i rāh
Şaklağıl çeşm-i rakı̄b-i bed nazardan yā İlāh
2. Oldı iy serv-i revān cism-i za'ıfüm sāye-veş
Yüzüm üzre yanuña düşüp sürinmekden siyāh
3. H̄aşılı bir cev kadar qalmaz cevāba kudretüm
Hırmen-i 'ışk içre kendümden geçerin gāh gāh

4. Yire atdılar kesüp başın gören şanur şihāb
Meclis-i eflākda bir şem‘ uyardı çıkdı āh
5. Yüzi k̄ara oldu āh̄ir şeh̄r içinde Z̄ātī’yā
Gün yüzinden nūr uğurlarken gice tütildi māh

068.

Z̄ātī

Mefā’ilün mefā’ilün mefā’ilün mefā’ilün

Hezec +- - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Hevā ile derūnum t̄oldı gerçi oldum āvāre
Senūñ z̄āhir bu kim meylūñ yok iy servüm hevādāra
2. Oķuñ oldu iki pāre yūregümdeki peykāndan
Bi’hamdillāh yūregüm yirine oturdu bir pāre
3. Şerāb-ı ‘ışk ile mest olana ‘ālemde ḥad yokdur
Baña dil şerbeti urmañ gönül virür diyü yāre
4. Didüm yüzüm siyāh oldu yoluñda yire sürmekden
Eyitdi iy nice t̄utmuş t̄arīki bu yüzi k̄are
5. K̄apusına varup derde devā şormağ idi derdüm
T̄abībüm çıkmadı Z̄ātī ne çāre olmadı çāre

069.

Žatı

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

Hezec +- --/+ - --/+ - --/+ - --

1. Seni aġyār ile gördüm bu gün ġāyet de 'ār itdüm
Gel iy hūñj beni oldur ölümü ihtiyār itdüm
2. Kāra zūlfūñ görüp 'aql [u] karar [u] sabrı taġıtdum
Kāmu yārānı yanumdan dirġgā tār u mār itdüm
3. Eyā meh sāķi-i mihrūñ elüme bir ayak şundi
Bu naġd-i 'aqlı germ oldum ayaġına nişār itdüm
4. Şabāya şorasın dem dem deminden ben hevādāruñ
Esen ġal pādişāhum ben ġuluñ terk-i diyār itdüm
5. Dem-ā-dem yana yana oġusunlar derd ile Zātı
Bu şı'r-i süznāki ehl-i derde yādigār itdüm

070.

Zātı

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + - -

1. Bir şanurdum ölümü iy māh-rū 'ālemde ben
Gün olur fürġatde biñ kez ölürem bir demde ben

---

069. 48^a

070. 48^b

2. Sen benüm iy mäh bir gün şaklamazsın hâtırum
Bunca yıldur zād-ı mihrüñ şaklaram şinemde ben
3. İy şabā yārān şorar ise saña ahvālüm benüm
Pādişāh-ı bî-naẓırüm şimdi şehr-i ğamda ben
4. ‘Ālemüñde ol seni incitmezem var iy raķıb
Kimsenüñ yatur itin kaldurmazam ‘ālemde ben
5. Kānlara ğarķ eyle gel luḫ eyle Zātı mücrimi
Ola kim görem cemālüñ ol mübārek demde ben

071.

Zātı

Mefā’ılün mefā’ılün mefā’ılün mefā’ılün

Hezec +- --/+ --/+ --/+ --

1. Ğarıbem ğurbete düşdüñ gönül āvāre yārum yok
Benüm āh itdügüm ‘ayb eylemeñ kim ihtiyārum [yok]
2. Şu karşığı kara tağdan geçem mi ebrü-veş yā Rab
Hevā-yi zülf-i yār ile benüm bunda qarārum yok
3. Raķıbe şadr gösterdüñ didüñ ol fitneye ulu
Benümle bir it kadar veh veh katuñda i’tibārum yok
4. Benümle olmasañ gelmez nigārā yanuma şādū
Melālet deñlü fırkatde benüm bir ğam-güsārum yok

5. Didi dilber şıyam bir gün şınuq göñlüñ bigi başuñ
Eger ‘ahdi bütün olursa Zātı inkisārum yoq

072.

Zātı

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel -+---/-+---/-+---/-+--

1. Āh kim aqyār ile yār itmek ister imiş beni
Yār bigi dōstum var n’eylerem ben düşmeni
2. Hāberüñ ile Kā‘be kūyuñda qurbān olanı
İr görürseñ ‘ıyd-ı vaşla dōstum öldürür beni
3. Kim seni sevdüm diyü başın kesermişsin hemān
Başum içün işidüp bu ‘ādetüñ sevdüm seni
4. Ger şafā-yı hātır isterseñ cemāl-i yāre baq
Rūşen olur hāne günden yaña olsa [revzeni]
5. Tamladaldan haste zaħmum aqzına bir qatre āb
Zātı’yā göñlümde yir itdi nigāruñ temreni

073.

Revānî

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

Hezec +- --/+ --/+ --/+ --/+ --

1. Bahār oldı yine lāle ele cām aldı rindāne
Benefşe şeb-külāhını kıvırmışdur levendāne
2. Hābāb-ı mey bigi zāhid şerāba vireli tācın
İçüp rind-i cihān olmuş gezer mey-hāne mey-hāne
3. Murabba'lar giyüp şūfî müşelleş nūş ider da'ım
Geçüp mey-hāne şadrında oturmuşdur emirāne
4. Turup meclisde dildāruñ güç ile būsesin alur
Koşun billāh iy sākî harāmîliğı peymāne
5. Revānî 'aşık ol elden komağıl hātem-i cāmı
Bilürsin bākî kalmadı cihān mülki Süleymān'a

074.

Selîmî

Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

Hezec + - - / + - - / + - - / + - -

1. Benüm ol dilberi ra'nâ yañağı gül-'izârumdur
Enjšüm mūnisüm yârum 'azizüm gam-gūsârumdur
2. Zamişüm niyyetüm fikrüm dilümde rüz-1 şeb zikrüm
'Îlâc-1 derd ü bîmârum benüm maħbûb yârumdur
3. Hem Edrene Sitanbul'a ħulâşa Bursa Engür'üm
Şinâb-1 Kayser-i Rum'um 'acâjb şehri-yârumdur
4. Semerkand'um Ħorâsân'um Şirâz u Re'y ü Bağdâd'um
Hocend ü Belh Tebrîz'üm Mışır tahtında varumdur
5. 'Irâk u hem Şifâhân'um Dîmişk Bosna bâzârum
Ħıttâ vü Çîn ü Mâçîn'üm Ħarezm'üm sebze-zârumdur
6. Şikeste beste dervîşüm adum şorsañ Selîm Şâhum
Ħabîbüñ vaşfını dimek benüm bu resme kârumdur

075.

Žatı

Fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilün

Remel -+---/-+---/-+---/-+---

1. Degme rüyın gördügince dide pür hün olmada
Āh kim günden güne hālüm digergün olmada
2. İstedüğini vireyin ol dil-firîb alur gider
Gitdiğüñce ben üftāde mağbün olmada
3. Göreyin tır yüzüñi didükçe cevr eyler tırur
Tırduğunca āh kim bağrum benüm hün olmada
4. İki zülfinden ne gördi bilmezem her gün varur
İy perî sevdā-yı dil varduqça mecnün olmada
5. Söz yirine Žatı cevherler şaçar geldükçe yār
Sözleri gün geldigince dürr-i meknün olmada

076.

Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

Remel ++--/++--/++--/++-

1. Āşınalık sevgili ezelîdür ezelî
Bize nâz itme iñende be güzeller güzeli

077.

Žatî

Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

Remel ++--/++--/++--/++-

1. ‘Ayn-ı ‘izzet bilürüz hışmuñı iy şâh senüñ
Görmişüz çok keremüñ yâr için Allâh senüñ
2. Az kaldı ki beni öldüresin cevruñ ile
Göreyin ‘ömrüñi çok eylesün Allâh senüñ
3. Baña [hemde]mlik iderseñ dem-i fūrkatde eger
Başuñı irgüreyin göklere iy âh senüñ
4. Tıtuşur pertev-i dîdâruñ ile tavr-ı ‘uqûl
Kim bilür eyleye mâhiyyetüñ iy mâh senüñ
5. Bir velî yok mı vilâyetde ki Žatî kuluñuñ
Aça gözin göre dîdâruñı her gâh senüñ

---

076. 52^b

077. 52^b

078.

Žatı

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

Hezec +- --/+ - -/+ - -/+ - -

1. Fiġān ü nālemüñ nāyın felekler istimā' eyler
Anuñ çün döne döne Mevlevi bigi semā' eyler
2. Şu qozlar kim döner yollarda tozmaz girdibād ile
Yoluñda hāk olanlardur hevāñ ile semā' eyler
3. Gel iy 'azm-i sefer iden benüm rūhum yoluñçündür
Yüzüñe bakayın bir dem bizümle cān vedā' eyler
4. Görem bir dağı şoñ demde ol 'uşşākuñuñ erkānın
Anuñçün iy ecel bir dem sizüñle cān nizā' eyler
5. Du'ā-yı seyf Hākı için keserseñ başını Žatı
Kesilmez senden iy hūñi cihāndan inkiṭā' eyler

079.

Žatı

Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Muzārı - -+/-+--+ / +---+/-+--

1. Şemşir-i fūrkatūñ dilüm itdi dilim dilim
Nālem çıqup çağırdı didi vā dilüm dilüm
2. Nār-ı firāqdan nice yanam yanuñda āh āh
Añduqça şem'-veş tutuşır od bigi dilüm
3. Öpüp dehānuñı kocabilsem miyānuñı
Āhir 'adem vilāyetidür çüñki menzilüm
4. Oldı yüzüm öñinde yire sürmeden siyāh
Baqmadı yār yüz qarası oldı hāşilüm
5. Altun nice ezildiğini bilmez idüm eşk
İy [Zātı] ezdi rüyımı hal oldı müşkilüm

080.

Selmān

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - +---/-+---/-+---/-+--

1. Oñmaduq başum benüm kim derd ü miñnet tağıdur
Şādılık hergiz ayak başmadıgum yaylağıdur

---

079. 54^a

080. 54^b

2. Gözlerüm 'aynı Bînarbaşı olupdur kim anuñ
Her yirinde Bursa'nuñ âb-ı revân ayağıdur
3. Tâğlar yaqsam elifler çeksem âh itsem n'ola
Nevbahâr eyyâmı gül vaqti yigitlik çağıdur
4. Kanı bir 'âlî nazar her şim-ten maħbûb çün
Gözlerüm gibi cihānuñ aqçesini tağıdur
5. Nerm-i ğamda toptolu şunduğı için ele
Yüzümüz pır-i muġānuñ ayağı toprağıdur
6. Bağlayan gönül kuşın zülf-i siyāhuñdur senüñ
Gerçi kim dirler haţ-ı miskînüñüñ dil bağıdur
7. Kanlu yaşumda benüm Selmān şararmış ruħlarum
Ya Kızılırmak ya Ceyhūn ya ħazān yaprağıdur

081.

Selmān

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Kanlu yaşum kim cihān gül-zārınuñ ırmağıdur
Baş koyan her bir nihālūñ pāyına ayağıdur
Bādesi ile 'aql u şabrum sebzesini tağıdur
Nevbahâr eyyâmı gül vaqti yigitlik çağıdur

2. Dem bu demdür kim muhabbet bādesi serhōş ider
Şine-i mecrūha degmeñ haste gönlüm hōş ider
Gözlerüm yaşı deñizler gibi her dem cūş ider
Nevbahār eyyāmı gül vaḳti yigitlik çāğıdur
3. Tağ u şahrālarda bülbül bigi zār olsam gerek
Ortadan ayak giderüp der-kenār olsam gerek
Ḳanlu kanlu tağlarla lāle-zār olsam gerek
Nevbahār eyyāmı gül vaḳti yigitlik çāğıdur
4. Kebk-i ‘işret şayd iden bu merğ-zārı geçmeden
Avladı göz gamze şebbāzın koluñdan uçmadan
Ḳoma elden ayağı devrān saña tol’ içmeden
Nevbahār eyyāmı gül vaḳti yigitlik çāğıdur
5. Niçe olsun āteş-i hicrān bağrum kebāb
Odlara yaḳduñ helāk itdūñ beni iy āfitāb
Ṭolu gelsün sākīyā mest olalum kesr-i hicāb
Nevbahār eyyāmı gül vaḳti yigitlik çāğıdur
6. Ḥavf olmaz kimseden ‘āşıklarūñ bî-bāk olur
Dā’imā gögsinde el yüzi ayakda ḥāk olur
Ṭağlar zāhir olur gün gibi şinem çāk olur
Nevbahār eyyāmı gül vaḳti yigitlik çāğıdur
7. Gözlerüm nergışde ya gülde kulaḳ bülbüldedür
Gūş-ı cān Selmān şurāhıde gönül gülgüldedür
La’l-i dilberde gönül fikr-i ferāset müldedür
Nevbahār eyyāmı gül vaḳti yigitlik çāğıdur

082.

Selmān

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Şine-i şad-pāreye gerçi ki yaqdum nice t̄āg
Derdüme em olmadı kalmadı ben haste sağ
2. Şun elüme bādeyi sākı müdāmı kim beni
İki 'ālem gūşşasından fāriğ eyler pür ayağ
3. Gülşen-i dünyādan uçmak istemez göñlüm kuşu
Sekiz uçmağdan yig aña bār-ı küyındaki bāg
4. Sen var iken ğayrı dilberler gerekmez meclise
Şem'-i kâfirü ne lāzım olıcağız şeb-çerāğ
5. Gözüñ aç Selmān hazān yaprağı gibi düşmeden
Nev-bahāri 'ömrüñüñ şu bigi geçe çağ çağ

083.

Selmān

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Bu dil-i şūrıdeye zülfüñ virelden ıztırāb
Hiç bir yirde karar itmez göñül hālüm harāb

---

082. 57^a

083. 57^b

2. Cām-ı mey alsam ele nüş eylesem her rûz şeb
Çanlu yaşumdan dem-â-dem artar eksilmez şarâb
3. Yâr ilinden gönlümü men' itdügi bigi rakıjb
Bir gedâ bir pâdişâha itmesün mi intisâb
4. Dest-i hicr ile beter yakduñ bu gönlüm hânesin
Vaşl ile şimden girü nâmeye başla bâb bâb
5. Şinemi gendüm gibi Selmân nice çâk itmeyem
Dânesini 'ömrümün düketdi çarh-ı ilti'âb

084.

Selmân

Mef'ûlü mefâ'îlü mefâ'îlü Fa'ülün

Remel - - + / + - - + / + - - + / + - -

1. Selmân'a ya çekdürme gam u hecri ya vaşl it
Eyle ol iki rahmetünün birini yâ Rab

085.

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Kanda iseñ bendesin ol pâdişâh 'âleme
Kendüni sen milket-i dünyâya sultân oldı tüt

---

084. 58^a

085. 58^a

086.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. 'Aşkuñ lāyık midur vuşlat şorar aġyārdan
Ādem olan haşrdan eyler mi şeytān ile baħş

087.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Mest olup bunca felekler dūn ü gūn dōnmez idi
Bāde-i 'ışkuñ ile gelmez devrāna feraħ

088.

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - -

1. Didüm dilber lebüñ emsem ol idi derdüme em sem
Didi vaḳti degül emsem düşersin ceng ü ġavġāya

089.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Dūn gice bir kelb raḳıbe şöyle ḳanum ḳurıdı
Parmaġumı dişledüm zerrece ḳanum çıḳmadı

---

086. 58^b

087. 58^b

088. 58^b

089. 59^a

090.

Mef'ülü mefā'ılı mefā'ılı fa'ülün

Hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

1. Raĥm eyle didüm yāre didi göñlüm olursa
Gel baña didüm çāre didi göñlüm olursa

091.

Mefā'ılün mefā'ılün fa'ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

1. Tutağñ dñ gice baña sögerdi
Ben anı 'ākıbet emsem gerekdir

092.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. İt raķıbi sür қаpuñdan dilberā didüm didi
İlduzum sevmezdi illā bir belādur uğradum

093.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. Ben қuluñdan řanemā büse dirış itme didüm
Didi ol yār gülp beni қо dıvāre yitiş

---

090. 59^a

091. 59^a

092. 59^b

093. 59^b

094.

Mef'ülü mefā'ılı mefā'ılı fa'ülün

Hezec- -+/ +---+/ +---+/+- -

1. Öldürmege āsān idi kūyuñda raqıb
İllā süriyüp taşa çıkarması ne müşkil

095.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün

Remel -+---/-+---/-+---/-+---

1. İt bigi öldürmege lāyıkısn ammā iy raqıb
Şalla ber-dār olasıñ tıgum da murdār olmaya

096.

Mefā'ılıñ mefā'ılıñ fa'ülün

Hezec +----/ +----/ +---

1. Ne hācet 'arz-ı hāl itmek habıbe
Bilür hālümü dildārum velıdür

097.

Mef'ülü mefā'ılı mefā'ılı fa'ülün

Hezec ---+/ +---+/ +---+/ +---

1. La'lüñ şanemā halkuñ inen diline düşdi
İl yavuz olur saqın anı bir gün emerler

---

094. 59^b
095. 60^a
096. 60^a
097. 60^a

098.

Fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Būseñ alurken niğārā tatlu tatlu sev gönül
Hōş gelür 'aşıklara helvā yimekten bekleye

099.

Fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Cānını virüp mālī la' lūñ itmek diler
Ol ğarībe raḥm kıl kim cān virüben cān alur

100.

Mef'ülü fā' ilātü mefā' ilü fā' ilün

Muzārī - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. Ol şeker leb şive-i ḥand ile aldı gönlümi
Çoğ iş dir kişiye olunca aġyār fütüh

---

098. 60^b
099. 60^b
100. 60^b

101.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Naqd-i 'ömri yutdurup zārılığ itmekdür işi
Çarh-ı lu'bet-bāz ile her kişi kim oynar nerd

102.

Mef'ülü fā 'ilātü mefā 'ilü fā 'ilün

Muzārî ---+ / - + - - + / + - - - + / - + -

1. Yarın şarılmadan baña bir büsecik bu gün
Geç yitişen yemekden olur mā-ħazar leziz

103.

Ahmed Pāşā

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. Kul ħaṭā kıla n'ola ğamı şehen-şāhî qanı
Tutulam iki elüm kıanda başum qanı kerem

---

101. 61^a
102. 61^a
103. 61^a

104.

1. Cānuñ geçmeye var kılam bu cevri ile
Bu hasret şehā gel Aḥmed
Hem kimseye kalmadı hasret baña daḥı kalmaz

105.

Figānı

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

Hezec +---/+---/+---/+---

1. Şeb-i zülfünde ḥüsnüñ meş'alın her kim çerāğ eyler
Ciger toḡrar kebāb itmege gāmzeñden bıçağ eyler
2. Eger ḥüsnüñ çerāğından yaḡarsa şem'ini göñlüm
Fitilın rişte-i cāndan yürek yaḡını baḡ eyler
3. Benem esbāb-ı 'işümden şorarsañ dōstum 'işḡuñ
Şerābı gözümüñ yaşın kabaḡın hem vehāf eyler
4. Gözüñ bir şaḡa şol baḡsa idi iy ḡaste reng eyler
Lebüñ bir ḡasteye em virse ol bımārı şaḡ eyler

---

104. 62^a

105. 62^a

5. Fiğānı şol kadar ögdi lebüñde hālî miskîñüñ
Ki ol hālün hayālinden cigerde lāle vā eyler

106.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Dest-i fūrkatde iy şanem şabrum yaqasın kıldı çāk
Nār-ı hicrūñden bu cismüm yana yana oldı hāk
Eylemişem bu sebepten dūd-ı āh-ı der[d]nāk
A benüm 'ömrüm benüm rūhum helāk oldum helāk
2. 'Aql u şabrum naqdini zülfüñ perişān eyledi
Cism-i hūññüñ hadengi şinemi kan eyledi
Bu belālardan beni her demde nālān eyledi
A benüm 'ömrüm benüm rūhum helāk oldum helāk
3. Hāk Te'ālā virmesün hiç hālümü kāfirlere
Hasretüñden her seher çıkar fiğānum göklere
'Ālem-i dīrin yir qalurdı ise yirlere
A benüm 'ömrüm benüm rūhum helāk oldum helāk

4. Cānuma biñ nāz ile her dem yiter kılduñ cefā
Ne fettān gözleruñ vardur ki eyler kaçd imāna
Deler cigerleri ğamzeñ girer nā-ħaķ yire ķana
A benüm ‘ömrüm benüm rūħum helāk oldum helāk

107.

Seyyid Nesimī

Mefā ‘ilün mefā ‘ilün mefā ‘ilün mefā ‘ilün

Hezec +- --- / +- --- / +- --- / +- ---

1. Aña gök cān sağraķtan içürse hür ‘Alī ‘āşık
Olur mest-i ħarābātī ne lāzım aña meyħāne
2. Göle gider iken bülbul yañağuñ alımı görse
Olur elinden ‘āşufte ki ‘azm eyler gülistāne
3. Boyuñ luḫfi ħaçil eyler çemende serv-i lālāya
Şu zibā ṭal‘atuñ beñzer begüm Yūsuf-ı Ken‘āna
4. Tamāmet mülk-i ‘Oşmān’uñ diyāridan güzer kılduķ
Aña peymāne ṭolmazsa çıķam bir gün Karaman’a

5. Bu ğamzeñ varını hōş tut hebā yirlerde ħarc itme
Bilürsen bāķi ħalmadı cihān mülki Süleymān'a
6. Bu Seyyidken Neşimî'nüñ aķar tırmaz gözi yaşı
Yidi deryāyı pür kıldı ki 'azm eyledi 'ummāna

108.

Revāñi

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Çün bahār oldı ħoma cāmı elüñden mül bigi
Sāķiyā söylet şurāñyi yine bülbül bigi
2. Tolu içüp öpmek istersem ruħuñ 'ayb eyleme
Pür ħadeħ mey kendüyi cānā bilürüz gül bigi
3. Yaraşur varısa ħüsn iķlîminüñ sulţānısun
Çün ħafadāruñ var iy dilber senüñ kākül bigi
4. Leblerüñ çün bir yire çeşmüñ yine ħan eylemiş
Ķara yaşludur anuñçün kākülüñ sünbül bigi

5. omaz ađzından Revānı dilberūñ Őirīn lebin
Gōreyin sāgar kıızıl ana boyansun mey gibi

109.

Sā'dı

Mefā'ılūn mefā'ılūn mefā'ılūn mefā'ılūn

Hezec +- - - / + - - / + - - / + - -

1. ıramān addūñ iy dilber zihı serv-i revān olmuŐ
Gōzūñ nergis Őaıuñ sūnbūl baña yanađuñ ergavān olmuŐ
2. BenefŐe lāle aıılımuŐ semen terdūr yañađuñdan
Cemāli 'Alı'nūñ billāh ser-ā-ser gūlsitān olmuŐ
3. Yañađuñda yazılımuŐdur mūselsel mūŐk ile āyet
Ki ya'ni hūblara budur bugūn Őāhib-ırān olmuŐ
4. Gōñūl tahtındasın sultān olalıdan āyā Őayru
Yidi yıldız senūñ iıun felekde pāsbān olmuŐ
5. Cemālūñ naıını Sa'dı gōreliden āyā dilber
Sūrūr-ı 'aŐık-ı miskīn za'ıf ü nā-tuvān olmuŐ

110.

Nār- 1 hasretde bugün cānānı ańdum ađladum

Hadığı

Mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün

Hezec +- --/+ --/+ --/+ --/+ --

1. Didi yürek yağı yanar cemālün Şeb çerāđ olmaz

Didi anuńla rüŐendür bu Őem' ğayrı bāđ olmaz

2. Didüm n'eylersin iy dilber bu denlü tız müjğānı

Didi cān almağa elyah bunuń bigi yarađ olmaz

3. Didüm hey didi içmesün ğözün ğanını 'uŐŐākuń

Didi kāfirlere herğiz mi içmeğe yaŐađ olmaz

4. Didüm cānā iŐiğünde rağıbe mesken itmiŐsin

Didi İblis-i merdūda cān içre hiç durađ olmaz

5. Didüm cānā Ĥadıđı bu kākülleri Őikār itdi

Didi dil murgı Őaydına buńa beńzer duzađ olmaz

111.

Zâtî

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Ağlayup didüm ki diş ursam leb-i handānuña
Didi çeşmümden hāzer kıll kıyma kendü cānuña
2. Ağlamakdan 'ālemi ğarķ eylerin raħm it didüm
Didi ğarķ eyler seni gözyaşı girme kanuña
3. Didüm oldı bu ciger biryān gele bir yanuma
Didi bir tığ ururum şimdi geçer bir yanuña
4. Didüm āzād eylerem kūyuñda cān murġın göġün
Didi yatdıġuñ yir uçmaġ ola raħm it cānuña
5. Bir ġazel didüm oķur 'uşşāk ħaţţ eyler didüm
Didi iy Zātî yazılsun ol senüñ dıvānuña

112.

Žatı

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Çün nesim-i zülf-i yäre hem-dem olur bir nefes

İy şabā sağ ü esen oldukça āh sen ‘ālemde bes

2. Kārbān-ı derd gelmişdür derūnum şehrine

Şanma cānā añlaram andan gelür bang-i ceres

3. And içer isen rakībūñ başına her dem şehā

Gel du‘ā-i seyf hāḫḫı çün kerem kılanı kes

4. Şūfiyā şākı yolın şu gibi pāk itmeñ gerek

Görmege dıdār-ı yarı her kim eylerse heves

5. Žatı’yā cān virür ‘ışkında yārūñ öl diril

Çün yolında ölene cān virür ol ‘İşi-nefes

113.

Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

Remel ++--/++--/++--/++-

1. İy ruḥı gül saçı sünbül yüz gülzār elvedā
Gönlümün murgını şayd idici ... [elvedā]
2. Dest ver ol tā-der-i meyhāne-i ‘ışka bilün
Ehl-i diller baş açup ayak tutarlar yāduma
3. Şebnem-i vaşf-ı leb añduqça dirüm nazmumu
Rūḥ-ı Quds’de işidüp taḥşin oğur üstāduma

114.

Şem‘î

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel -+--/-+--/-+--/-+-

1. Serv-қadler şubḥ dem hoş ‘azm-i gülzār itdiler
Güllerin ‘arz eyleyüp bülbüllerin zār itdiler
Her tarafda iy nice diller ki fenār itdiler
Kimler şol gözleri maḥmūrlar nāz ile maḥbūblar

---

113. 68^b

114. 69^a

2. Cem‘ olup bir araya şol gözleri maħmūrlar
Devr ider la‘līn kadeħler çalınur tanbūrlar
Şöylece olmış be-gāyet ħüsnūñe mağrūrlar
Kimler şol nāz ile ħūblar maħbūblar
3. Sevdürürler kendüyi ol çeşm-i şehlälar bize
Artururlar mihrimüz zülfi semensālar bize
Gösterirler her nefes biñ dürlü sevdālar bize
Kimler şol dil-rübālar ħūblar maħbūblar
4. Kimsene dil virmesün müşkil durur dilberlere
Şaçları sünbül yüzi gül gözleri ‘abherlere
Bî-güneh ‘āşıqları ħançerlere şancerlere
Kimler ki şol nāz ile ħūblar maħbūblar
5. Geçdi ‘ömrüm Şemî‘yā bu ħasret-i endişe ile
Olmaduğ hiç āşinā ol zülfi kāfir-kış ile
Hem-dem olmazlar hemişe bir nefes derviş ile
Kimler şol nāzenīler ħūblar maħbūblar

115.

Žatı

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Remel ++ --/++--/++ --/++-

1. Didüm iy mäh beni hicründe çok ağlatdı felek
Yağmuruñ geçmişine didi ki tutma kepenek
2. Didüm iy gönca-dehen leblerüñ emmek ola mı
Didi biñ nāz ile yok yire şaķın çekme emek
3. Keremin tāze nihāl ol gül ü nesrınler ile
Görsün ol şüh kaçan kim giyer altunlu benek
4. Çanuma ğayrılarıñ yok yire etmek toğradur
Ne kadar anda meger anuñ ile haķk-ı nemek
5. Gel begüm büseñe cān virelüm didigi çün
Baña ol gönca dehen gitdi Žatı sekerek

116.

Revānî

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Bülbulüñ çün gülşen-i hüsnünde haddüñ gül yiter
Döstüm 'āşıqlaruñ kan ağlasun sen gül yiter
2. Mübtelāsı olma her hūbuñ bunı sev iy gönül
Bu meşeldür 'ārif olan kişiye bir gül yiter
3. Şemselerden muşhaf-ı hüsnüñ ne hācet zeyn ola
'Ārızuñda halka halka görinen sünbül yiter
4. Tāze gülşendür ruhuñ 'aksiyle meclis sākiyā
Gül kadeh olsun şurāhî arada bülbul yiter
5. Ruḥları mecmū'ası içre Revānî dā'imā
Zînet için dilberüñ müşgîn saçı sünbül yiter

117.

Zātı

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Beñzümi zerd eyleyen bir dilber-i zer-kübdur
Ağızı altuna deger şımın beden maḥbūbdur
2. Ağızı altun degerse n'ola iy Yūsıf-cemāl
Mısr-ı ḥüsn içre terāzūdan iner maḥbūbdur
3. Zaḥm-ı tırin şıneme şarmağa cāndur resen
Bir lebi gonca yüzi gül beñzi kanlu ḥūbdur
4. Nāme bigi ben şikeste ḥātırūñ göñlün yazan
Ḥazret-i sultāna 'ālemden gelen mektūbdur
5. Cāmi' -i kadrinde eflāk ol nigāruñ Zātı'yā
Bir biri üzre tokuz ra'nā muşanna' ṭobdur

118.

‘İbādî

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Şehr-i Muğla’da be-ğāyet hōşça dilberler kıpar

Lāle-ħaddler serv-kaddler çeşmi abherler kıpar

2. ‘Ārızı gül lebleri mül şacı sünbül ħaddi şim

Şūh şengül ħāli fūlfül zūlfi ‘anberler kıpar

3. Kıadd kıyāmet serv-kāmet çeşm-i āfet pür-belā

Hey ne bî-dîn hey ne žālim hey ne kāfirler kıpar

4. Māh-rūlar dil-rūbalar ħūblar maħbūblar

Şim tenler cān fedālar ħūr-peykerler kıpar

5. N’ola teşbiye eylesem Ken‘ān’a ħūblar kânıdur

Yūsuf-ı sānî melek-şimā bî-manzar[lar] kıpar

---

118. 73^b

6. Hüsrevî var iken da'vî-i şâhlik itmesün
Bunda her bir kûşede elçi Sikender'ler kıpar
7. İy 'İbâdî anlaruñ yazmağda efşâfın kalem
Şerhi tahrîr eyleyince nice maşerler kıpar

119.

Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Hezec +- - - / +- - - / +- - - / +- - -

1. Ne yavuz kınuma girdüñ benüm iy gözleri hünî
Ki bugün nisbet-i derdüñ gözüm yaşına Şeyhünî
2. Göñül şehbâzına her dem hümâ şayd eylemek neydi
Ayagında hümâyünî zülfüñ olmasaydı uzunî
3. Güzel sevmek ezel âsân olurmuş iy saçı Leyl[â]
Bu 'aşruñ gül-beñizleri uşaldurlardı Mecnün'ı
4. Ötersin gül bigi gülşende bülbüller neler itsün
Güzelligüñ budur şâhum ezelden resm ü kınümî

5. Başına tāli‘-i devlet kondı kişinüñ kim
Elinden çık gözüñde ol zülf-i hümāyūnı

120.

‘Amrī

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Her kaçan binseñ şalıncağa şalınsañ iy melek
Göklere uçar diyü cān geliserdür diyürek
2. Merhabā itmezseñ itme dōstum ‘uşşāk ilen
Çıfd olup ağıyār ile bayrām yirin seyr itme tek
3. Yarı gördüm kırmızı güller şokınmış ben dañı
Başuma taқdum şerār-ı dūd-ı āhumdan çiçek
4. Hūblar tolāba binmiş hāyrete vardum görüp
Eyle şandum yire inmiş mihr ü mäh ile felek
5. Hil‘at-i zībā giyürdi medḥ ile dilberlere
Her güzelden ‘Amrī’ye bir buse bayrāmlik gerek

121.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + - -

1. 'Arz-ı hāl itdükçe dirsın kıanda gördüm ben seni
Göreyin görmezlenürsin şimdi [mi] gördüñ beni
2. Cevr ile yaķduñ bu gönüm hānesin raķm itmedüñ
İy vefāsız dōstum ben böyle bilmezdim seni
3. 'Arızuñ haddüñle dil almakda eyler ittifak
Olmış iken āb u āteř birbirinüñ düşmeni
4. Fürkatüñüñ derdini kāfir görürse raķm ider
Sen n' için raķm eylemezsün dōstum inřāfuñ kanı
5. Bunca yıldur bu faķiri mübtelāmdur dir idüñ
'Arz-ı hāl itdükçe dirsın kıanda gördüm ben seni
6. Āhum odı gönlüñi nerm itmedi iy seng-dil
Gerçi kim nār ile nerm eylerler idi āheni

122.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Ben nice teşbîh idem şol it rakîb-i kâfire
Kâfirün de kendi zuğm-ı fâsidince dîni var

123.

Mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Bugün bir maḥbûb câne bizümle oldı hem sāye
Ki yüzi güneşe beñzer laṭîf kaşları genç aya

124.

Hüsâmî

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Kim[e] ḥîdmet eyleyem serv-i bülendüm var iken
Ya kimün kaşısına varam efendüm var iken
2. Nice meyl idem koyup sen serviyi bir gayrıya
Şol kara zülfüñ gibi boynumda bendüm var iken

---

122. 78^a

123. 78^a

124. 78^b

3. Cān baş oynasam yoluñda cānā tañ degül
Şol senüñ ‘ışkuñ gibi çābük levendüm var iken
4. Aşulursam ben senüñçün rısmānı n’eylerem
Dilberā zülfüñ gibi benüm kemendüm var iken
5. Yañılup bir gün dimezsın n’eylerem ben bendeye
Bu Hüşāmı gibi şādık derd-mendüm var iken

125.

Mef’ülü/mefā’ılı/ mefā’ılı /fa’ülün

Hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

1. Sevdüm seni iy gözleri şehlā haberüñ yoķ
İtdüñ meni ‘ālemlere rüsvā haberüñ yoķ
2. Cān aldı gözüñ diller eşir eyledi zülfüñ
N’içün senüñ iy dilber-i ra’nā haberüñ yoķ
3. Raħm itmedüğüñ bu ikiden hāli degüldür
Ya bilmez unudursın iy māh ya haberüñ yoķ

---

125. 79^a

7. Fırkat bizi hāk eyler ise künc-i belāda
Dil-ḥaste yiter bî-ser ü bî-pā ḥaberüñ yok

126.

Resmî

Mef'ülü/mefā'îlü/ mefā'îlü /fa'ülün

Hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

1. Aḥvālümü yārenlerüm ol yāre dimişler
Raḥm eyleseñ aña n'ola bir pāre dimişler
2. Hāk itdi hevāñ evi yıkup cānına luṭf it
Şusup ki bedr dükeline ol tāze dimişler
3. Dil murğı senüñ gerçi saçuñ dāmına düşdi
Kendisi hevāda uçar āvāre dimişler
4. Şādiden ayağın yire başmaz neye beñzer
Yāruñ bize cevır itdiğin ağıyāra dimişler

4. Başum alup varayın böyle yolına bir gün
Hey n'olsa gerek ya gele ya vara dimişler
5. Resmî kılına luţf idüp añmıř işidenler
Kendüye gerekse gele yalvara dimişler

127.

Fā' ilātün/ fā' ilātün/ fā' ilātün/ fā' ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Ger gedā isem n'ola ğam mülkinüñ sulţānıyam
Sen kemān-ebrü nigāruñ kılıyam kurbānıyam

128.

Cem

Mef'ülü mefā' ilü mefā' ilü fa'ülün

Hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

1. Bir hūb yine göñli sevdāya düşirdi
Mestāne gözi cānı ğavgāya düşirdi
2. Luţf ile elim aldı çün ol şāhı kamer-ruĥ
Şandum ki beni zülfi bigi pāye düşirdi

---

127. 81^a

128. 81^a

3. Eflāka irer addi anuñ iki cihān ile
ol kimsenüñ üstüne ki sāye dūirdi

4. ‘Ālemde sürer zevle ‘ay safāsın
Her kim ki göñlüni ol ruı zıbāya dūirdi

5. Mānend-i kemān adüm tır-i azādan
Çün göñlini Cem bir add-i bālāya dūirdi

129.

Fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. em‘-i maşüduñ cān ise al cānā cefā resmin götür
Nev-civānsın dōstum an ile ānün eyleme

130.

Mefā ‘ilün mefā ‘ilün fa ‘ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

1. Eger yārum benümle yār olursa
Ne am baña cihān ayār olursa

---

129. 82^a

130. 82^b

2. Yüzin gördüm baña nesne gerekmez

Cihân başdan başa gülzâr olursa

3. Senüñ zülfüñ eger benüm olaydı

Dağarum boynuma zünnâr olursa

4. ‘Āşıklık bu mıdur hüsâmet

Fenâ ki gizleyen ber-dâr olursa

131.

Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

Remel ++--/++--/++--/++-

1. Ğam degül gamzelerün kan ide yâhūd dōke hün

Güzel olan kişiye ne dirse revâdur didiler

132.

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel -+---/-+---/-+--

1. Yüzre kaç üstine bir göz қоmışlar

Adı bir maĥbūbuñ adm dimişler

---

131. 82^b

132. 83^a

133.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Ben didüm ki çeşmüñüñ hışmı nedür şehā bugün
Didi kan itsem gerek yine nişānlar depreşür

134.

Selîmî

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Gözlerümden dem-be-dem tırmaz akar yaşum benüm
Dōstlar çok nesne gördi oñmaduğ başum benüm
2. Geçmek için seyl-i eşkümden hayālüñ leşkeri
Bir direklü iki gözlü köprüdür kaşum benüm
3. Her gice altun beneklü asumāñiler giyüp
İş bu çarḥ-ı pîrezen olmışdur oynaşum benüm
4. Dem-be-dem fūrkat diyārında kalırdum yalıñuz
Miḥnet ü derd-i belā olmasa yoldaşum benüm

---

133. 83^a

134. 83^b

5. İy felek tokuz tolu cāmı içince bu Selim
Dehr içinde olmadı her giz ayakdaşum benüm

135.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Şimdi қо ben çerbj girçeklerüñ evlāsına
İtmeğil çāresin anuñ incinüp iflāsına
2. Nice cān virmeyelüm biz anuñ evlāsına
Sekisi taşdı gider şıgmaz olup cāsına
3. Ben perj bāz aña direm göricek bir perşi
Var ise virür bir çükin oynasına
4. Görmedüm ben sen gibi mücerreb nev'ini

136.

İshâk

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Fırkate düşdi gönül derd ü belāya cān virür
Cānına kār itdi ğurbet aşināya cān virür
2. Raḥmet ol āşüfte vü şeydāya kim dildārdan
Bir göz ucuyla ırakdan merḥabāya cān virür
3. 'Āşık-ı şādık sevincinden ölür iseñ nigār
İ'tikādı pāk olan kişi du'āya cān virür
4. Būse men' itme nigārā 'āşık-ı dil-ḥasteden
Luṭf-ṭab' ehl-i güzeller mübtelāya cān virür
5. Tevbe it Allāh'a dirmiş İshâk-ı dil sevmege
Hay inanmañ Tañrı ḥaqqı Mustāfā'ya cān virür

137.

‘Amrî

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Nice bir hicrũñle idem āhî kurbān olduġum
Çün oran olmadı daġı vāhî kurbān olduġum
2. Her ne yüzden cevri iderseñ bize hõd andan dönmezüz
Siz daġı hāzır görũñ Allāh’ı kurbān olduġum
3. Dürlü dürlü cevri ü cefāñ ile dilber āyini
Kaşdun öldürmek midür billāhi kurbān olduġum
4. Dõstum luţf eylegil āġyār ile seyr eyleme
Olmasun dıvũñ melek hemrāhı kurbān olduġum
5. Ki hāzer kıl dõstum ‘Amrî’nüñ āhından şaķın
Āhum āhenden geçer vallāhi kurbān olduġum

138.

Cem

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Dil helāk idüp gözün hānçer çeker cān üstine
Nice hūnjdur ki an itmek diler an üstine
2. Küllenür addün hayāline bu yanmış şinem
Sebze 'ādetdür onır çün tāze biryān üstine
3. Didi iy meh çün lebün cāndur baa bir buse vir
Gül gibi ıldı tebessüm didi kim cān üstine
4. Aqladukça aşumı reñgin ider hūnin bařum
Direkden avs-ı ūzah uruldu bārān üstine
5. Dilde ġamzeñ oı var iken ġamuñ gönderme kim
onmak olmaz iy şanem mihmān mihmān üstine
6. Baıřuñ urbāndur dil tiz ġamzeñden şaın
Çün onulmaz tiz tırkeş gibi urbān üstine

7. Sünbül-i haţtuñ gamından şöyle hayrân oldu kim
Bâğbânlar şu seper her gice reyhân üstine
8. Didüm iy cân kaçma Cem'den hâçîdur kendi didi
Gerçi hâçîdur velî cân virür oğlan üstine

139.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. 'Älem içre hayret oldum derd-i 'ışka çäre yok
Dünyâda fikr eyledüm benden beter bî-çäre yok
2. Hälümi şordum tabîbe didi iy miskîn garîb
Hasteler çok görmişem illâ bu derde çäre yok

140.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Karşı dutdum başımı yāruñ ışığı taşına
Äsmāndan devlet itdi ben garîbüñ başına

---

139. 88^a

140. 88^b

2. [Furma] gezdüm Rüm'ı Hıtā'yı bulmadum bir lahza hiç
Ol nigāruñ naqşıdur taḥşın anuñ naqḳāşına

141.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

3. Devletüñ pāydār olsun iy İlāhı mu'teber
Düşmenüñ başından eksik olmasun tığ u teber

142.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Sevmişem bir şun'ı ḥüsn ü güzel ismi 'Alī
Zülfikār ile çalarsa dönüşüm yok be 'Alī

143.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Cümle ḥalk ehl-i sefer dünyā misāfir-ḥānedür
Bir müḳjım ādem bulunmaz ḳubbe-i eflākde

---

141. 89^a

142. 89^a

143. 89^a

144.

Remzî

Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

Remel ++--/++--/++--/++-

1. Halka iy şâh-ı cihân baḡş idicek kısmetini
Bize kıssâm-ı ezel şundi cihân miḡnetini
2. Yazakormış rûḡ üstine gören ḡatḡın okur
Enbetâ Allâḡ nebâten ḡasenen* âyetini
3. Kırtar iy ḡûr-ı cinân hecri elinden bizi gel
Muştâfâ âteş-i düzâḡda komaz ümmetini
4. Devletümdür göre varsam n’ola didüm dir imiş
Hüneri var ise gelsün deñesün devletini
5. Añmañuz baña ḡabḡbi koñ ölüsem öleyin
Dil-i bî-çâre çok içmişdür anuñ şerbetini
6. Remzîyâ yüz virmedi bir gün saña ol meh-likâ
Ne umarsın deñedüñ gördüñ o mâhiyetini

---

144. 89^b

*Âl-i İmrân 37. ayet

145.

Fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Vechidür kim seni şayd eyleye bir celbe şunup
Koculursañ a begüm bārj ehline kocul

146.

Fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Kā'be-i kūyuñda Yūsuf la'li cāmın yād ider
Şorsam anı yoħsa Şām'dan mı gelür Ken'an'dan

147.

Aħmed Paşa

Fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Piste-lebsin pistede lĩkin şeker güftār yoħ
Serv-қadsin servde ammā ki hōş reftār yoħ
2. Sebze vü āb-ı revān ü cām-ı şāfı ıab'-ı pāk
Cümle 'ıyş esbābı var illā mināsib yār yoħ

---

145. 90^b

146. 90^b

147. 91^a

3. Senden alup gönlümü kime virem ki bir dahı
Āfitāb-ı serv-ķāmet māh-ı gül-ruhsār yok

4. Serv-i gül-ruķ dir idüm fettāna lākin servde
Serv-i şimjın üzre bitmiş berg-i ‘anber-bār yok

5. Çün cihān ol meh-likāya müşteridür ki güneş
Satamazsın hüsnuñi germ ola kim bāzār yok

6. Dil ġarjbi aşma zülfüñ dārına şeb-rev diyü
Ben buyın kim şehrde turreñ gibi tarrār yok

7. Lebüñe Aħmed bigi medħ itmez mu‘teber zülfüñi
Tūtj çokdur Hind’de ammā şeker-ġuftār yok

148.

Ahmed Paşa

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Dilberā kanı bizümle 'ahd ü peymānuñ senüñ
Ah eger peymānuña beñzerse imānuñ senüñ
2. O yalan imānuñı gercek şanırdum dōstum
Tağa taşa düşmene uğrasın imānuñ senüñ
3. Kāmetüñ bigi bilüm togru bilürdüm 'ahdüñi
Egri yatmış kaşlaruñ mānendi peymānun senüñ
4. Hağ seni bir dilber-i hercāyīye kılsun eşir
Tā bilesin ne çeker 'uşşāk-ı sūzānuñ senüñ
5. Sen hılāf itdükçe 'ahde ben vefā kıldum veli
Gāfil olma kim geçer iy şāh devrānuñ senüñ
6. Taht-ı hüsne Hağ seni Sulţān Maħmūd eyledi
Aħmed olmışdur Ayās' uñ bigi fermānuñ senüñ

149.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Gördi dilber ki iñen zār ider em şormağ için
Göz ucu ile nazar itdi didi yā hōşça mısın

150.

Sa 'dî

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Vazgeldüm iy şanem saña hevādār olmadan
Gül yüzün çün her seher bülbül bigi zār olmadan
2. Ben dağı el çekmişem sevdā-i zülfünden senün
Çünkü sen uşanmaduñ ağıyār ile yār olmadan
3. Eyledik cān naqdini bāzār-ı 'ışkında telef
İy ne gördün ..... aña harıdār olmadan
4. Sürme derden derd ile iy hūsrev-i şırın-dehen
Fahr ider gönlüm kapuñda it bigi hōr olmadan

---

149. 93a

150. 93^b

5. Bilmezem n' için ferahsın böyle iy [kattâl-i] cân
Zülfüñüñ dāmında bu Sa'dı giriftâr olmadan

151.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel ++--/++--/++--/++--

1. Dünyāda bundan ulu derd ü belā olmaya
Kişinüñ sevgüli yāri ola agyāra yakın

152.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec +- --/+- --/+- --/+- --

1. Nedendür hüsñüñ iy dilber cihānı şaldı gavgāya
Gözünden fitneler kopdı gönül ulaşdı sevdāya

153.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec +----/+----/+----/+----

1. Bugün bir maḥbūb cāne bizümle oldu hem-sāye
Ki yüzi güneşe beñzer laṭif kaşları genc aya

---

151. 94^a

152. 94^b

153. 94^b

154.

Siyāhî

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Cān ü dilden mübtelāñam baña fermān eylegil

‘İyd-ı vaşlı ırgürüp yoluñda ıurbān eylegil

Göñlümi cānum ‘Alî luṭf eyle ḥandān eylegil

Rüz-ı ‘ıyd āmed beyānuñ buse ‘in‘ām eylegil

2. Cān virürdüm yoluña tek bir nazar görsem seni

N’idelüm sen bî-vefānuñ ğayrlerdür hem-demi

Gözlerin sevdiğüm ‘ömrüm ḥāşıl-ı giryem hemi

Rüz-ı ‘ıyd āmed beyānuñ buse in‘ām eylegil

3. Hicr ile oldum yoluñda kılmaduñ meyl-i vefā

Arturup gündən güne cevruñ baña iy bî-vefā

Merḥabā göñlüm sururı āfitābum Muşṭāfā

Rüz-ı ‘ıyd āmed beyānuñ buse in‘ām eylegil

4. Muşhaf-ı hüsnüñde cānā görmişem fālum [benüm]
Kim senüñ 'ışkuñ yolında n'olısar hālüm benüm
Āfitābum devletüm 'ömrüm Ħasan Bālım benüm
Rüz-ı 'ıyd āmed beyānuñ buse in'ām eylegil
5. Cān virüp derd ile cānā vaşluñı kıldum taleb
Ṭālib oldum irmedüm sen dilbere budur 'aceb
Dilberüm gül yüzlü dildārum benüm cānum Receb
Rüz- ı 'ıyd āmed beyānuñ buse in'ām eylegil
6. Ayırıp cānā kapuñda zār ü efgānum benüm
Çağıyup kıaram kıara topraklara kıanum benüm
Pādişāhum serverüm sırrum Süleymān'um benüm
Rüz-ı 'ıyd āmed beyānuñ buse in'ām eylegil
7. Kıılca gelmez gözüme mūy-ı meyānuñ da [eger]
Ne kıadar eyler isem rıkkat ile aña nazar
Asitānuñı Siyāhı ile her bir yā 'Ömer
Rüz-ı 'ıyd āmed beyānuñ buse in'ām eylegil

155.

Ahmed Paşa

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Dil şaçuñ zenciriniñ dıvānesidür dōstum
Cān cemālün şem'inün pervānesidür dōstum
2. Cān dimāğın bŷy-ı zŷlfũnden mu'aṭter eyleyen
Çün seher bād-ı şabānuñ şānesidür dōstum
3. Ruḡlaruñ üstinde budur zŷlfũnũñ kej-rev bigi
Kim bisāṭ-ı hŷsnũnũñ ferzānesidür dōstum
4. Dil ki pek cān ile vaşluñ ['ıydıne] kurbānuñda
İştıyākuñ şevkinũñ şŷkrānesidür dōstum
5. Çün cemālün şem'ine pervānedür Ahmed bu gün
'Ākıbet 'ışkuñ odına yanasıdur dōstum

156.

Ahmed-i Dā'î

Mefā'îlün mefā'îlün fa'ülün

Hezec +- -- / +- -- / +- -

1. Yüzüñ gülşen ayā sen gül hemişe
Biter hüsünüñ bāğında gül hemişe
2. Yüzüñ güldür gözüñ ebr-i bahārî
Eger ben ağlasam sen gül hemişe
3. Cemālüñ tāze gülden gülşen olsun
Okısun medhüñi bülbül hemişe
4. Kadeh seyr eylesün devr [eyle] sākî
Surāhî söylesün kul gul hemişe
5. Kuluñ Dā'î-şifat karşıña dursun
Saña el kavşurup ben kul hemişe

157.

Sinān

Mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün

Hezec +- --/+ - -/+ - -/+ +- --

1. Esirgeyüp beni şāhum gele gelmezse sağ olsun
Fiğān ü hasret ü āhum bile bilmezse sağ olsun
2. Yiñilmez gözümüñ yaşı oñulmaz bağrumuñ başı
Bu gözümnden ağan yaşı sile silmezse sağ olsun
3. Cihānda ne қalam 'āre dün ü gün bilürem yāre
Ola ki baña bir çāre ola olmazsa sağ olsun
4. Yüzüñ görmez isem bir dem olur göñlüm evine ğam
Baña ol mūnis ü hem-dem gele gelmezse sağ olsun
5. Gözüm fevt olur ise gözi durur Ka'be-i ekber
Sinān'a karşı ol dilber gele gelmezse sağ olsun

158.

Ĥadidî

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Kāmeti dildārumuñ bir serv-i belādur gider
Ka‘be-i kūyı anuñ Firdevs-i a‘lādur gider
Ol yüzi gülzār içün her kūşe ālādur gider
Bülbül ağlar gül güler ‘ālem temāşādur gider
2. Çünki bitdi lāle vü sünbül benefşe ergavān
Her nebatāt ile çün bāğ-ı cihān olur cinān
Bülbüli zār eyledi cānı bezetdi gülsitān
Bülbül ağlar gül güler ‘ālem temāşādur gider
3. Kime ‘ıyş ider çemen şahnında hüy u hā ile
Kimisi oynar tıruncı ü şjb hem eyvā ile
Kiminüñ ‘ömri hebā olmuş durur eyvā ile
Bülbül ağlar gül güler ‘ālem temāşādur gider

4. Geçdi eyyām-ı şitā çünkim irişdi nev-bahār
Oldı hem şahñ-ı çemen çünkim yaş ile lālezār
Geydi rengin cāmesin gülşende güller şāh-vār
Bülbül ağlar gül güler ‘ālem temāşādur gider

5. Bülbülüñ zār oldıgın cānāne bilsün gül-izār
Yā anuñ bāgrı tolu kan oldıgını lāle-vār
İy Ħadidjı çün gelür ol gülşen ağlar zār zār
Bülbül ağlar gül güler ‘ālem temāşādur gider

159.

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. ‘Abd-i Raḥmān ise ol hān žulm-i ‘ādet ḳalmasun
Biz daḫı ‘āşı siyāh rū ‘abdiyüz Raḥmāñi’nuñ

160.

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. ‘Abd-i Raḥmān ise ol yār cevre mā’il olmasun
Biz daḫı dermānda miskin ‘abdiyüz Raḥmāñi’nuñ

---

159. 101^b

160. 101^b

161.

Ferruḫi

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Aç cemālün muşhafın göreyin fālüm benüm
Çün senüñle n'olısardur 'ākıbet ḫālüm benüm
2. Şormağa 'āşıkıların ḫālünü 'ışık olsun didüm
Didi ol zülfi Ḥoten misk'ola ābdālüm benüm
3. Zülf ü ḫālün kim ḫarāc ider şehā didüm didi
Kim ise bāzār- ı 'ışık içinde dellālüm benüm
4. Kōmadı almağa çok gördi baña bir būseni
Tır-i gamzeñ kanuma girdi be hey zālüm benüm
5. Ferruḫi'yi aḡladursun gonca la'lün yādına
Gel bizimle böyle itme hey gülüm balüm benüm

162.

Hitābî

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Yār yār olmaz ise yā Rab n'olısar hālüm benüm
Tāli'üm hōş gelmedi açılmadı fālüm benüm
2. İy Muḥammed ümmeti bî-çāreyem tedbjr idüñ
Çanuma girmek diler şol ğamzesi zālüm benüm
3. Pā-bürehne baş açuĸ 'ıŝkuñda ser-gerdānuñam
Dimedüñ bir ğün baña 'ıŝĸ olsun ābdālüm benüm
4. Ben didüm ğāyet de dilbersin veli dilber didi
Şehr içinde var m'ola bir daĸı emsālüm benüm
5. İy Hitābî şimdi bir derde giriřtār oldu dil
Yine Hāĸ'dan ğayrı kimse bilmez ef'ālüm benüm

163.

Mefā 'ilün mefā 'ilün /mefā 'ilün mefā 'ilün

Hezec +- --/+ - -/+ - -/+ - -

1. Didüm cānā nice dıvler senüñ bendüñde muhkemdür
Didi ki gam midur olsa zemānında Süleymān 'um

164.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel - +---/-+---/-+---/-+---

1. 'Abd-i Raḥmānī'ye ol dilber nazār kılsun bize
Bende-i muḥliş muḥibb ü 'abdiyüz Raḥmānī'nuñ

165.

Remzî

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel - +---/-+---/-+---/-+---

1. Leblerüñ esrārını yād itdüm iy cānum bugün
Hiç kendüm bilimezem şöyle ḥayrānum bugün
2. Dün şarāba tevbe kıldum sākiyā ma'zūr tüt
Kendümi bilmez idüm ol demde pişmānum bugün

---

163. 103^b
164. 103^b
165. 103^b

3. Zāhide çokdur günāhi içmegüñ yarın veli
İçmesem mi rüzgār içer benüm anum bugün
4. Dün gice yandum cemālüñ Şem‘ine pervāne-veş
Gül ruħuñ Őeykiyle bülbül gibi nalānum bugün
5. Cümle hblar bendesidr Remzi bu kimdür didüm
İŞidüp dilber didi [bu] Őāh-ı hbānum bugün

166.

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel - + --- / - + --- / - + --- / - + -

1. ‘Abd-ı Raħmān olmiŐ ol meh-r melek peyker bugün
Müflis  b-çāre dilden ‘abdiyüz Raħmāni’nüñ

167.

Mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Nazar kılmasañ iy Őfi bugün Şol ‘abd-i Raħmān’e
Haıkat bilürem anı deglsn ‘abdi Raħmāni’nn

---

166. 104^b

167. 104^b

168.

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

Hezec +----/+----/+----/+-- --

1. Bugün her şıdık ile iy dil severseñ 'abd-i Raḥmānı
Yüzini görmege anuñ fedā eyle dil ü cānı

169.

Ĥadıdı

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel -+---/-+---/-+---/-+-

1. Gül temāşā-gāh-ı 'uşşākuñ cemālün bağıdur
Güllerün bülbüllere 'arz it bugün çağ çağıdur
2. Kandı sultān-ı ḥayālün gözlerimün şahına
Her ḥabāb-i eşk-i ḥünjüm kızıl otağıdur
3. Yeryüzinde her ne deñlü acı deryālar ki var
Fırkatünde gözlerüm peykārınun ayağıdur
4. Nüşadur ḥatṭuñ bigi 'uşşāka müşkin kākülün
Gülisitānı ḥüsnün ta'vız için dil bağıdur

---

168. 105^a

169. 105^a

5. Kendüyi ögmek kişiye cā'iz olsa dilberā
Dimek olaydı Ħadîdî ayaguñ toprağıdur

170.

Remzî

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Sevmegil bir dilberi illā ki çār ebrū ola
Gül yüzinde 'anberin ħaṭṭı benefşe bū ola
2. Añlaya ħālını 'uşşākuñ bile dermānını
Gündüzin ola muşāhib gice hem-pehlū ola
3. Saçlarıñ sevdāsı mecnūn eylemişdür Remzî'yi
İy şanem zencire çek şāyed yine uşlu ola

171.

Żatî

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel ++ - - / ++ - - / ++ - - / ++ -

1. Sākiyā tā ki gönülden gide tül-ı emelüm
Şāhid cām getir bezme tuṭağın emelüm

---

170. 106^a

171. 106^b

2. Beni yirden yire çaldı şalup ayaklara āh
Felegi zır ü zeber eyler idüm irse elüm
3. Şan‘atun ne didüm iy yār-ı cefā pışe didi
‘Āşıkā naqş ile taşnıf-i cefādur ‘amelüm
4. Zātı’yā sihr ile cādū gözi gönlüm alalı
Beni sehhār şanur kim görürse gāzelüm

172.

Siyāhı

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. ‘Ākıbet öğretdiler çün cevri dilberler bize
Ne diyelüm çoğ iş itdiler bu kāferler bize
2. Sen baña cevri itdigün bārı Te‘ālî dıv melek
Āh şāhum yazdılar dünyāda defterler bize

3. Seg rakı̇büñ yine kim yanında görsem yār seni
Mevt-veş öldüm kıuyular kıaz bigi dirler bize
4. Tañrı haķķı çün gerekmez sensiz iy cān yarusı
Māl ü mülk ü dü cihānı dolusı şım zerler bize
5. İy Siyāhı̇ ola cevri idegelmiş şabr kııl
Dā'im ol gülgün yanağı verd ışmarlar bize

173.

Siyāhı̇

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Rūza beñzer iy kıamer-ruħsār senüñ şāmuñ senüñ
Var kıyās it nicedür bu resme endāmuñ senüñ
2. Hı̇ş idüp la'lüñ meyinden alur imiş rūħ-ı kıuds
Āb-ı kevşerden midür ālūde-i cāmuñ senüñ
3. Mürd olursa müdde'ı̇ derd ile kıapuñda ne ğam
Tek cihānda şağ ola pür devlet ü hānuñ senüñ

4. Şah-ı ‘adl dirsın illā zılm idersın lā beyān
Yoḥsa kāfir bu mıdur ‘ālemde in‘āmuñ senüñ
5. Hüblik elde iken ocıl Siyāhi ‘āşıa

SONUÇ

Çalışmamıza Bibliothèque Nationale de France'tan temin edilen tasnif kodu 386 olan mecmuayı tanıtmaya çalışarak başladık. 255 sayfadan oluşan mecmuamızın 12-226 sayfaları arası okunmuş ve Latin alfabesine aktarılmıştır. Okuma sonucu taspit edilen eksiklikler şiirin muhtevası esas alınarak düzeltilmiştir.

Mecmuanın derleyeninin kim olduğunu ve derlenme tarihini gösteren bir ibare bulunmamaktadır. Kapsamındaki şairlerden hareketle mecmuanın 17. yüzyılda yazıldığı düşünülmektedir. 115 gazel, 48 müfred, 13 murabba bulunmaktadır.

Çalışmamızla amaç, tezkirelerde yer almayan şairleri, mürettep bir divanı olmayan şairlerin şiirlerini ya da mürettep bir divana sahip, bilinen bir şairin gizli kalmış şiirini keşfetmektir. Bu açıdan divanı elimizde olmayan bazı şairlerin şiirleri mecmuada yer almaktadır.

Bu çalışmayla dönemin edebî zevki, kültürel durumu ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Dileriz ki çalışmamız sonraki çalışmalara katkı sağlar.

DİZİN

- Ahmed-i Dâ'î; 156
Ahmed Paşa; 002, 050, 103, 147, 148, 155
'Alî; 053
'Amrî; 056, 120, 137
Cem; 128,138
Fenâî; 043
Ferruhî; 016, 022, 027, 161
Figânî; 105
Gubârî; 034, 035, 059
Habîb; 014, 015
Hadîdî; 110, 158, 169
Hayâlî; 044
Hayrî; 020, 021
Hitâbî; 162
Hüsâmî; 124
İbâdî; 118
İshâk; 136
Kâdirî; 011
Kemâl; 008
Lami'î; 023
Me'âlî; 029
Mevlânâ Sâkî; 001
Mihrî Hâtûn; 028, 045, 048
Necâtî Beg; 003, 006, 009, 010, 012, 031, 032, 033, 055
Nedimî; 030
Nihânî Çelebi; 052
Nizâmî; 047
Remzî; 144, 165, 170
Resmî; 126

Revânî; 046, 057, 058, 073, 108, 116

Sâ'dî; 109, 150

Sâfi; 017

Sehâbî; 004, 005, 007

Selimî; 074, 134

Selmân; 036, 037, 038, 039, 040, 041, 049, 054, 080, 081, 082, 083, 084

Seyyid Nesimî; 107

Sinân; 157

Siyâhî; 154, 172, 173

Şem'î; 114

Şeyhî; 013, 026

Yakinî; 024

Zâtî; 019, 051, 060, 061, 062, 063, 064, 065, 066, 067, 068, 069, 070, 071, 072, 075,
077, 078, 079, 111, 112, 115, 117, 171

KAYNAKÇA

Ambros, Edith (1982). *Candid Penstrokes: The Lyric Of Me'âlî On Ottoman Poet Of the 16th Century*. Berlin

Arslan, Mehmet (2007). *Mihrî Hatun Divanı*. Amasya

Avşar, Ziya. *Revânî Divanı*. T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları

Aydemir, Yaşar (2007). “Metin Neşrinde Mecmûaların Rolü ve Karşılaşılan Problemler” *Turkish Studies / Türkoloji Araştırmaları*, 2/3, s. 122

Aydemir, Yaşar (2007). “Metin Neşrinde Mecmûaların Rolü ve Karşılaşılan Problemler” *Turkish Studies / Türkoloji Araştırmaları*, 2/3, s. 132,133

Aydemir, Yaşar (2007 Summer). *Metin Neşrinde Mecmuaların Rolü ve Karşılaşılan Problemler*. *Turkish Studies\Türkoloji Araştırmaları*, V.2\3. s.122-137

Çelik, Mehmet Furkan (2014). *Yayımlanmış Divanlarda Yer Almayan Şiirler Bağlamında Bâkî Mahlaslı Bir Gazel*. *Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Kongresi* 3. Kocaeli: s.167

Devellioğlu, Ferit (2003). *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat* (23. Baskı), Ankara: Aydın Kitabevi Yayınları.

Dilçin, Cem (1983). *Yeni Tarama Sözlüğü*, Ankara: TDK Yayınları.

Esir, Hasan Ali (1998). *Lâm'î Çelebi, Ferhad İle Şîrîn (İnceleme-Metin-İndeks)*. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. İstanbul

İpekten, Haluk (2003). *Eski Türk Edebiyatı Nazım Şekilleri ve Aruz*, Ankara: Dergâh Yayınları.

Kanar, Mehmet (2009). *Osmanlı Türkçesi Sözlüğü*, İstanbul : Say Yayınları.

Kut, Günay (1986). *Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi (devirler, İsimler, Eserler, Terimler)*. İstanbul: Dergah Yayınları.

Onay, Ahmet Talat (2000). *Eski Türk Edebiyatında Mazmunlar ve İzahı*, Ankara: Akçağ Yayınları.

Levend, Agah Sırrı (1984). *Türk Edebiyat Tarihi*. Ankara: TDK Yayınları

Tarlan, A. Nihat (1970). *Zatî Dîvânı Gazeller Kısmı*, c. I-II, İstanbul: İÜEFY Yayınları.

Tarlan, Ali Nihat (1992). *Necâfî Beg Divanı*. Ankara: Akçağ Yayınları

Tarlan, Ali Nihat (1992). Ahmed Paşa Divanı. Ankara: Akçağ Yayınları

Tarlan, Ali Nihat, (1992). Hayâlî Beg Divanı. Ankara: Akçağ Yayıncı

Uzun, Mustafa (2003). Mecmua. İslam Ansiklopedisi.İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı. C. 29, s. 265-268.

Ünver, İsmail (1992). Çeviriyazıda Yazım Birliği Üzerine Öneriler, Türkoloji Dergisi, S. I., C. XI.

Zülfe, Ömer (2004). Yakınî Divanı. Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü. İstanbul

TIPKIBASIM METİNDEN ÖRNEKLER

دوریدی بازوغی یوقوبه اتکدینده
 لینه ایدمکه ایکان یوق چاوم ن
 جانوم آغزوم آلم بوش دلبدینده
 ووب اشکوی کتیز کوشن اخشا مد کتیز
 اصلیدر صدا شوئد که کتیز بدین
 ای کانی بن اکانجه کمان و دین
 که رقیب طوبی کور مدیه کاف و بدینده
 باینده گیل سنجیلین نوصعی وار

خافور

ÖZGEÇMİŞ

Kasım 1989'da İstanbul'da doğdu. İlk ve orta öğretimini İstanbul'da tamamladı.2009 yılında Kocaeli Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümüne kayıt oldu. Üniversite eğitimini 2013 yılında tamamladı. 2014 yılında Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı programında yüksek lisans programına başladı. Yüksek lisans tezini bir şiir mecmuası üzerine yaptı.

